Ніва

БЕЛАРУСКІ ТЫДНЁВІК

№ 24 (903) ГОД XVIII БЕЛАСТОК 17 ЧЭРВЕНЯ 1973 г. ЦАНА 60 гр.

„БЕЛАРУСКАЯ ПЕСНЯ -73" - ПРАЦЯГ

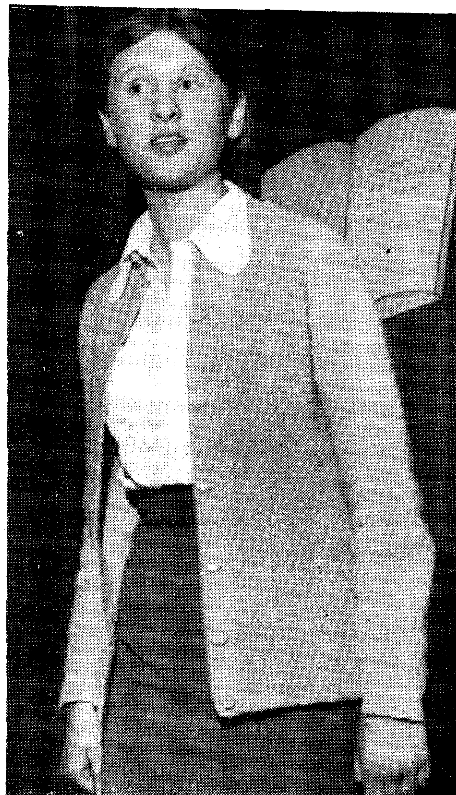
Iзноў вялікая зала на Варшаўскай 11 гучэла песняй. У апошнюю нядзелю мая з'ехаліся сюды вучні, для якіх кураторыя школьнай акругі і Галоўнае праўленне БГКТ арганізавалі агляд беларускай песні.

Як і заўсёды, зала запоўнена гледачамі. На гэты раз найбольш школьнікаў і настаўнікаў. Сярод прысутных госці: Антоні Гжэськевіч — кіраўнік аддзела культуры Прэзідыума ВРН, Аляксандр Сяўко — прадстаўнік Ваяводскага камітэта ПАРП, Міхась Кураш — прадстаўнік кураторыі школьнай акругі, Ян Алетуровіч — прадстаўнік Ваяводскага праўлення ТППР.

Удзельнікаў агляду, іх апекуноў і ўсіх прысутных прывітаў старшыня Галоўнага праўлення Мікола Самоцік. І зараз жа распачаўся багаты ручай песень у выкананні перш за ўсё вучняў пачатковых школ. Удзельнікі выступалі ў катэгорыі салістаў, дуэтаў, тэрцэтаў і квартэтаў, усяго было больш 60 вучняў-самадзейнікаў.

У катэгорыі салістаў ачаравала ўсіх голасам і інтэрпрэтацыяй Ірэна Назарук, вучаніца пачатковай школы № 3 у Гайнаўцы.

(Працяг на стар. 4)

Ірэна Назарук — лаўрэатка першай узнагароды ў галіне салістаў.

БГКТ ХРОНІКА

■ 25 мая ў варшаўскім аддзеле БГКТ адбыўся ўрачысты вечар, прысвечаны жыццю і творчаму шляху выдатнага беларускага паэта Максіма Танка. З дакладам на гэту тэму выступіў старшыня аддзела Аляксандр Баршчэўскі. Сакратар аддзела Віктар Швед падзяліўся з прысутнымі ўражаннямі аб асабістых сустрэчах з вялікім паэтам Беларусі. Затым дзеці Наташа і Ганя Туронак, а таксама студэнты беларускай філалогіі дэкламавалі вершы Максіма Танка.

■ 30 мая прэзідыум гарадскога аддзела ў Беластоку разглядзеў наступныя справы: 1) арганізацыя 24 чэрвеня ў горадзе Беластоку (у парку) народнага беларускага фэстыня, 2) арганізаванне 21 чэрвеня маёўкі ў Плёсках, на якую паехалі б жыхары горада, 3) зацвярджэнне кандыдатуры Марка Камінскага на мастацкага кіраўніка харавога калектыву, 4) прыняцце ў члены БГКТ больш як 30 асоб, 5) бягучыя справы аддзела.

■ 31 мая камісія Галоўнага праўлення БГКТ передала беларускі этнаграфічны музей у Белавежы Акруговаму музею ў Беластоку.

■ Зацвярджэнне плана працы на другое паўгоддзе, зацвярджэнне плана мерапрыемстваў, звязаных са святкаваннем XXX гадавіны Войска Польскага, XXX гадавіны Народнай Польшчы, арганізацыя 17 чэрвеня ў Літвінавічах народнага беларускага фэстына — вось якая была тэматыка пасяджэння прэзідыума сямяцінкага аддзела БГКТ у Мілейчыцах, якое адбылося 2 чэрвеня. Прынялі ў ім удзел старшыня ГП БГКТ Мікалай Самоцік і культурна-асветны кіраўнік ГП БГКТ Валянціна Філіпюк.

■ 2 чэрвеня на сходзе гуртка БГКТ у Дубяжыне старшыня бельскага аддзела БГКТ Аляксей Карпюк уручыў новыя членскія легітымацыі, а старшыня ГП БГКТ Мікалай Самоцік — дыплом за ўдзел харавой групы ў конкурсе „Беларуская песня — 73". Затым абмеркаваны былі справы, звязаныя з арганізацыяй беларускага народнага фэстына ў Дубяжыне. Пасля сходу адбылася рэпетыцыя харавога калектыву. У гэтым пасяджэнні прынялі таксама ўдзел культурна-асветны кіраўнік ГП Валянціна Філіпюк і сакратар бельскага аддзела Анна Лазавік. (мх)

АД БЕЛЬШЧЫНЫ

ГАВОРЫЦЬ СТАРШЫНЯ ПРЭЗІДЫУМА ПРН У БЕЛЬСКУ, МАГІСТР ДЗІМІТР ІГНАЦЮК.

— Сяляне Бельшчыны ўносяць у дажынкавы вянок перш за ўсё сваю самаахвярную працу дзеля павышэння агульнага дабрабыту ў нашай краіне. Аб выніках гэтай працы хай сведчыць тое, што ад сялян Бельскага павету ў мінулым годзе наша дзяржава атрымала 11 тысяч тон мяса, звыш 40 мільёнаў літраў малака, амаль 20 тыс. тон збожжа, больш чым 20 тыс. тон бульбы.

Павет наш мае амаль выключна сельскагаспадарчы характар. Мы прадукуем харчовыя прадукты і сыравіну для спажывецкай прамысловасці. Стараемся рабіць гэта як найлепш. 22 цэнтнеры збожжа, 200 цэнтнераў бульбы і 380 цэнтнераў цукровых буракоў з кожнага гектара пасеваў — вось сярэднія вынікі мінулагодніх змаганняў за ўраджай у Бельскім павеце. На фоне Беласточчыны яны ўжо не найгоршыя, але могуць быць і будуць яшчэ лепшыя. Гэта таксама наш уклад у дажынкавы вянок. Нашы сяляне маюць абавязак не толькі забяспечыць усімі харчовымі прадуктамі свае сем'і, але яны таксама шмат чаго прадаюць дзяржаве, што вынікае з прыведзеных тут лікаў.

Старшыня Прэзідыума ПРН у Бельску Падляшскім мгр Дзімітр Ігнацюк.

Каб прадаваць яшчэ больш, неабходна прымяняць сучасныя сродкі павышэння ўраджаю, а перш за ўсё высокія дозы мінеральных угнаенняў. На гэты год запланавана ў нас 115 кг хімічна чыстага азоту, фосфару і калію (патасу) на адзін гектар зямельных угоддзяў. Такой высокай колькасці ўгнаенняў наша вёска дагэтуль не ведала. А будзе іх яшчэ больш. Асабліва лічым на добры прыклад перадавых гаспадароў, перш за ўсё тых, якія ў нашым павеце змагаюцца за званне **„майстар сельскагаспадарчай прадукцыі" і „прыкладны гаспадар"**. Трэба ж памятаць, што „майстрам сельскагаспадарчай прадукцыі" можа называцца толькі той селянін, які ў сваёй гаспадарцы мае ў сярэднім на 50 прац. вышэйшыя паказчыкі па ўраджаю і жывёлагадоўлі, чым яго аднавяскоўцы. Патрабаванні ад „прыкладнага гаспадара" адпаведна на палавіну скрамнейшыя.

Я маю поўнасцю абасанаваную надзею, што нашай дэлегацыі на цэнтральныя дажынкавыя ўрачыстасці ў Беластоку не прыдзецца чырванець ад сораму за сялян Бельшчыны. Аб беластоцкіх дажынках пачалі мы гаварыць у вёсках Бельскага павету яшчэ ранняй вясной. Менавіта з думкай аб дажынках 108 вёсак (на 213, якія знаходзяцца ў межах павету) прыступіла да конкурсу „Беластоцкая вёска — гаспадарная і культурная". У гэтых вёсках жыве звыш 7.700 гаспадароў.

(Працяг на стар. 4)

ПРАЗ ТЫДЗЕНЬ У „НІВЕ"

Новы Беласток. Пасёлак „Пяста". **Фота Я. Цялушэцкага.**

СВЕТ

АГУЛЬНАЕЎРАПЕЙСКАЯ КАНФЕРЭНЦЫЯ

Пасля амаль 7-мі месяцаў закончыліся ў Хельсінкі шматбаковыя падрыхтоўчыя перагаворы па справах еўрапейскай канферэнцыі бяспекі і супрацоўніцтва. Прадстаўнікі еўрапейскіх краін, а таксама Злучаных Штатаў і Канады аднадумна прынялі канчатковы дакумент, які прадстаўляе сабой рэкамендацыі для канферэнцыі.

Справа склікання канферэнцыі даспела ўжо даволі даўно. Першыя ініцыятывы адносна еўрапейскай бяспекі былі прадстаўлены першапачаткова Польшчай, а потым іншымі сацыялістычнымі краінамі.

На канферэнцыі ў Хельсінкі апрацавана дзесяць прынцыпаў супрацоўніцтва, пачынаючы ад спраў эканамічнага і палітычнага характару па справы культурнага супрацоўніцтва і гуманітарызму. Вырашана, што агульнаеўрапейская канферэнцыя па справах бяспекі і супрацоўніцтва адбудзецца ў трох этапах. 3 ліпеня г.г. адбудзецца канферэнцыя міністраў замежных спраў і будзе гэта першы этап канферэнцыі. Прадбачваецца, што ў верасні канферэнцыя будзе працягваць работу ў Жэневе, дзе будуць працаваць паасобныя спецыялістычныя камісіі, падрыхтоўваючыя канчатковы дакумент і будзе гэта другі этап канферэнцыі. Трэці этап — гэта канферэнцыя ў Хельсінкі, дзе адбудзецца падпісанне дакументаў канферэнцыі.

ІНТЭГРАЦЫЯ

У Празе закончылася XXVII сесія Савета Эканамічнай Узаемадапамогі. Яна падвяла вынікі выканання комплекснай праграмы, прынятай два гады назад.

Эканамічная інтэграцыя краін — членаў СЭУ паслядоўна забяспечвае нацыянальныя інтарэсы яе ўдзельнікаў, уздым тых галін гаспадаркі, якія ў поўнай меры адпавядаюць нацыянальным традыцыям і рэсурсам. Гэта супрацоўніцтва ўжо набыло вялікі размах. А вось канкрэтныя факты:

● У старажытным балгарскім горадзе Свіштаў на беразе Дуная будуецца сучасны хімічны камбінат „Свілоза". На хімічным гіганце ўстаноўлены машыны і агрэгаты, зробленыя машынабудаўнічымі прадпрыемствамі Балгарыі, Савецкага Саюза, Чэхаславакіі і іншых краін — членаў СЭУ.

● Жыхары дваццаці пяці савецкіх гарадоў ездзяць у зручных і хуткіх тралейбусах, пабудаваных заводам „Шкода" ў заходнечэшскім горадзе Остраў. Толькі сёлета Савецкі Саюз атрымае 400 сучасных тралейбусаў, а агульная колькасць гэтых машын, што курсіруюць па вуліцах савецкіх гарадоў, дасягне трох тысяч.

● У Польшчы распачалася будова польскага „стотысячніка". Даўжыня гэтага гігантычнага судна каля 250 метраў, шырыня — 38,7 метраў, вышыня — 38 метраў. Магутнасць суднавага рухавіка — 20 тысяч конскіх сіл. Яго энергіі хапіла б для асвятлення горада з 20-тысячным насельніцтвам. Калі ўвесь груз, які ўмесціць у сваіх трумах гігант, размясціць у вагонах, атрымаўся б поезд даўжынёй у некалькі кіламетраў.

Зацікаўленне сесіяй было і таму вялікае, што краіны-ўдзельніцы СЭУ даюць 30 працэнтаў сусветнай прадукцыі.

(ак)

БССР

ЗА ЎРАДЖАЙ

Цэнтральны Камітэт КП Беларусі і Савет Міністраў Беларускай ССР супольна прынялі пастанову „Аб мерах па догляду пасеваў, забеспячэнню ўборкі ўраджаю і нарыхтовак сельскагаспадарчых прадуктаў у 1973 годзе". Пастанова вызначае канкрэтныя заданні паасобным міністэрствам БССР, дае ўказанні дзяржаўным і калгасным гаспадаркам, партыйным і савецкім органам.

500 ЦЭНТНЕРАЎ БУЛЬБЫ

Палявыя брыгады калгаса „Беларусь" і саўгаса „Любанскі" выступілі ініцыятарамі спаборніцтва за атрыманне 500 цэнтнераў бульбы з аднаго гектара. Заклік прынялі іншыя калгасныя і саўгасныя гаспадаркі.

ПТУШКАФАБРЫКА

За 10 кіламетраў ад Мінска ўзводзіцца Дубаўлянская птушкафабрыка. Яна зможа штогод пастаўляць Мінскаму птушкагадоўчаму вытворчаму аб'яднанню паўтара мільёна высокапародных курэй-нясушак.

РАССПЯВАНЫ МІНСК

У Мінску адбыўся ўсесаюзны конкурс прафесійных выканаўцаў савецкай песні і вакальна-інструментальных ансамбляў. Арганізатарамі конкурсу з'яўляюцца ЦК ВЛКСМ, Міністэрства культуры СССР, Дзяржаўны камітэт Савета Міністраў СССР па тэлебачанню і радыёвяшчанню і праўленне Саюза кампазітараў СССР. У спаборніцтве прынялі ўдзел спевакі і вакальна-інструментальныя калектывы Азербайджана, Украіны, Казахстана, Латвіі, Малдавіі, Беларусі, Кіргізіі, Арменіі, Кабардзіна-Балкарыі і Паўночнай Асеціі, гарадоў Масквы і Ленінграда, Чалябінска і Чыты, Свярдлоўска, Растова-на-Доне, Пензы і Саратава. Разам да конкурсу прыступіла больш 300 выканаўцаў.

Ад Беларусі выступілі саліст Беларускай дзяржаўнай філармоніі Валеры Кучынскі, студэнтка кансерваторыі Вольга Цішына, артыст акадэмічнага тэатра імя Я. Купалы Валерый Анісенка, а таксама вядомы ансамбль „Песняры". Пры нагодзе варта адзначыць, што гэты ансамбль прыняў удзел у фэстыне „Трыбуны Роботнічэй" у Катовіцах. „Песняры" выканалі вядомую народную песню „Касіў Ясь канюшыну". Слухалі таксама тэлегледачы ўсёй Польшчы і іншых краін, бо канцэрт перадаваўся па каналах Інтэрвізіі.

КАНДЫДАТЫ НА ПРЭМІІ

Сярод кандыдатур на атрыманне Дзяржаўных прэмій СССР 1973 года, між іншым, названы А. Макаёнак (п'есы „Зацюканы апостал" і „Трыбунал"), калектыў стваральнікаў Мемарыяльнага ансамбля „Брэсцкая крэпасць-герой" на чале з кіраўніком работы скульптарам А. Кібальнікавым, мастак М. Савіцкі за цыкл карцін „Гераічная Беларусь" і насценны роспіс „Айчынная вайна. 1944 год" у музеі Вялікай Айчыннай вайны ў Мінску, мастацтвазнаўца У. Няфёд.

(вр)

ПОЛЬШЧА

НАРОДНАЕ СВЯТА

Сяляне супольна з рабочымі святкавалі народнае свята. Цэнтральная акадэмія адбылася ў Плоцку. Прысутнічалі член Палітбюро ПАРП віцэ-прэм'ер Ю. Тэйхма і старшыня Галоўнага камітэта ЗСЛ С. Гуцва. Выступілі яны на акадэміі з прамовамі.

ВЯЛІКАЕ ЗНАЧЭННЕ — СЕЛЬСКАЙ ГАСПАДАРЦЫ

Надзённыя задачы сельскай гаспадаркі, рэалізацыя інвестыцыйных планаў у спажывецкай прамысловасці і вясковай спулдзельчасці, а таксама падрыхтоўка да V агульнапольскага з'езду сельгасгурткоў былі ў апошні час тэмай нарады сакратароў ВК у ЦК ПАРП.

Э. ГЕРЭК ЗАПРОШАНЫ Ў БЕЛЬГІЮ

І сакратар прыняў пасла Бельгіі ў Польшчы, які перадаў яму ліст прэм'ера свайго ўрада з запрашэннем да афіцыяльнага візіту ў Бельгіі. Запрашэнне было прынята.

ПРАЦЯГВАЕЦЦА ПОЗНАНСКІ КІРМАШ

У гэтым годзе, інакш як даўней, Познанскі кірмаш змяніў сваё аблічча: з кірмашу ўсячыны ператварыўся ў тэхнічны кірмаш. Тэхнічныя вырабы прывезлі ў Познань больш як 4 тысячы фірм.

ДАСЯГНЕННІ ПОЛЬСКАЙ НАВУКІ

Калектыў вучоных Вайсковай тэхнічнай акадэміі супольна з інстытутам ядзе- ных доследаў, які працаваў пад кіраўніцтвам генерала дывізіі праф. др Сільвестра Каліскага, дабіўся выдатных поспехаў. Пры дапамозе ласернага імпульсу і сістэмы „Фокус" атрымалі яны тэмпературу плазмы некалькі дзесяткаў мільёнаў градусаў па Цэльсію. Гэтыя дасягненні служаць пошукам танных крыніц энергіі.

НА ГРАНІЦЫ ПОЛЬШЧЫ І ГДР

Мірная маніфестацыя адбылася ў Альбек на дзяржаўнай граніцы паміж ПНР і ГДР. Сабраліся тысячы людзей са Шчэцінскага ваяводства і Растоцкай акругі.

НАШ ЗАМЕЖНЫ ГАНДАЛЬ

Паводле гадавіка за 1972 год, вартасць імпарту была — 19,6 мільярдаў зл. дэвізовых (узрост на 21,4 прац.), вартасць экспарту — 18,1 мільярда зл. (узрост 17,1 прац.). Гэта найвышэйшая дынаміка ў гандлёвым тавараабароце з заграніцай на працягу 20 год. 1/3 нашых тавараабаротаў прыпадае на СССР.

ГОСЦЬ З ЧЭХАСЛАВАКІІ

Міністр замежных спраў Чэхаславакіі Багуслаў Хнеўпек прабываў з візітам у нашай краіне. Правёў ён размовы з нашым міністрам замежных спраў, якія паказалі шырокія магчымасці братэрскага супрацоўніцтва паміж нашымі краінамі. Б. Хнеўпка прыняў І сакратар ЦК ПАРП Э. Герэк.

ПРА МАЛОГА „ФІЯТА".

Вось-вось распачнецца пробная прадукцыя „Фіятаў-126 р" у Бельску Бялэй. На месяц раней будаўнікі і інсталятары закончылі мантажныя працы. Да канца гэтага года прадпрыемства, у якім працуе цяпер 800 асоб, павінна распачаць нармальную прадукцыю гэтых машын.

(вл)

ВАЯВОДСТВА

І МЕСЦА

Нашае ваяводства першае ў краіне выканала план куплі мінеральных угнаенняў на 1972—73 гаспадарчы год. Заслуга ў гэтым беластоцкіх сялян, сельскагаспадарчай службы, сельгасгурткоў, вясковага гандлю і іншых вясковых устаноў. Найлепшымі вынікамі могуць пахваліцца Замброўскі, Алецкі, Кольненскі і Элцкі паветы. Спраўна арганізавалі продаж угнаенняў Бельскі і Гайнаўскі паветы. Слабей было з гэтым у Лапскім, Сакольскім, Беластоцкім і Сямяціцкім паветах.

СУПОЛЬНА

Сакратарыят ВК ПАРП на чале з З. Куроўскім сустрэўся 5 чэрвеня з кіраўніцтвам ВК ЗСЛ. Абмяркоўвалася выкананне пастаноў супольнага пленума ВК ПАРП і ВК ЗСЛ са снежня мінулага года. Ад імя сакратарыята ВК ПАРП тав. З. Куроўскі сардэчна падзякаваў быламу прэзасу ВК ЗСЛ Ю. Сапяжынскаму за шматгадовую працу на Беласточчыне.

ПРЭС-КАНФЕРЭНЦЫЯ

У 150-ую гадавіну адкрыцця Аўгустоўскага канала ў Аўгустове адбылася прэс-канферэнцыя, на якую былі запрошаны журналісты цэнтральных і ваяводскіх газет. Гаспадары ваяводства і павету, а таксама спецыялісты сельскай гаспадаркі, турызму і прасторавага загаспадарання інфармавалі прысутных не толькі аб значэнні і гісторыі Аўгустоўскага канала, але і аб сённяшнім дні Аўгустоўшчыны.

ЮБІЛЕЙНАЯ СЕСІЯ

У Беластоку праходзіла навуковая юбілейная сесія археолагаў. Мела яна асабліва ўрачысты характар — адбывалася ў Год польскай навукі і ў юбілейны, 20-ты год існавання беластоцкага аддзела Польскага археалагічнага таварыства.

Дзейнасць беластоцкага аддзела была высока ацэнена. На канферэнцыі наш аддзел першы ў Польшчы атрымаў Медаль за заслугі для польскай археалогіі. Такія ж медалі былі ўручаны намесніку старшыні Прэзідыума ВРН Р. Лазаровічу, школьнаму археалагічнаму гуртку пры Эканамічным тэхнікуме ў Беластоку і аддзелу культуры і асветы „Газеты Беластоцкай".

СУПРАЦОЎНІЦТВА

Беластоцкая вышэйшая інжынерная школа цесна супрацоўнічае з палітэхнічнымі інстытутамі Мінска і Каўнаса. Ад студзеня ў ВСІ вядзе выклады дац. д-р С. Нічыпарук з Мінскага палітэхнічнага інстытута. Гэтымі днямі ў Каўнас ездзіла дэлегацыя ВСІ, у складзе якой знаходзіліся рэктар ВСІ Т. Бэлдоўскі і сакратар партарганізацыі Р. Стэцкевіч. У час візіту было вырашана абменьвацца інфармацыямі аб навуковых работах, арганізоўваць супольныя навуковыя канферэнцыі, абменьвацца студэнцкімі практыкамі, спартыўнымі і самадзейнымі калектывамі.

ВЫСТАЎКІ

У клубе міжнароднай кніжкі і прэсы па вул. Сянкевіча ад 12 чэрвеня адкрыта выстаўка мастацтва Яна Фабіха, Марка Лэндоўскага і Андрэя Словіка, а ў салоне ЗПАП (Бюро артыстаў - мастакоў) на Рынку Касцюшкі — выстаўка мастацкай фатаграфіі З. Кадзевіча.

(яч)

TELEWIZJA WARSZAWA

NIEDZIELA 17.VI.

7.30 Program dnia. 7.35 TV Kurs Rolniczy. 8.10 „Przypominamy, radzimy". 8.20 „Alarm przeciwpożarowy trwa". 8.30 „Nowoczesność w domu i zagrodzie". 9.00 TELERANEK. 10.20 „Legendarny potwór" — film dok. ang. („Świat, który nie może zaginąć"). 10.45 Koncert niedzielny z Pragi. 12.00 „Muzy bez etatu" — program poświęcony amatorskiemu ruchowi muzycznemu. 11.45 Dziennik. 12.30 „Spotkanie w Kadzidle". 13.00 Dla dzieci: „Złote wrota" — teatrzyk piosenki dziecięcej TV Słowackiej w Koszycach. 13.50 „Piosenka dla Ciebie". 14.40 Losowanie Totolotka. 14.55 „Z dziejów Pomorza Zachodniego" („Śladami Piastów"). 16.25 Sportowy magazyn sprawozdawczy. 17.45 „Gentelmen jezdni" — teleturniej. 18.35 „Kryteria". 18.50 „Przyjąć czy odrzucić" — program publ. 19.20 Dobranoc. 19.30 Dziennik. 20.20 Festiwal Piosenki Radzieckiej w Zielonej Górze. Koncert Finałowy. 23.20 Magazyn sportowy.

PONIEDZIAŁEK 18.VI.

12.45 TV Technikum Rolnicze: Matematyka. 13.25 TV Technikum Rolnicze: Mechanizacja Rolnictwa. 15.20 i 23.10 Politechnika TV. Kurs przygotowawczy. 16.25 Program dnia. 16.30 Dziennik. 16.40 Dla dzieci: „Zwierzyniec"; „Obserwatorium". 17.30 „Echo stadionu". 17.55 TV Kurier Białostocki. 18.10 „Oferty". 18.25 TV Kurier Warszawski. 18.45 „Eureka". 19.20 Dobranoc. 19.30 Dziennik. 20.15 Teatr TV: W. Faulkner — „W domu z powrotem" (na motywach powieści „Żołnierska zapłata"). 21.55 „Rodzina" — program publ. 22.25 Dziennik. 22.40 „Grazioso" — film balet. TV NRD.

WTOREK 19.VI.

10.00 „Iżorski batalion" — film fab. radz. 11.30 Filmy dokumentalne: — „Podróż w przyszłość" — prod. czechosł. — „Teatr w Bagdadzie" — prod. NRD. 15.20 TV Technikum Rolnicze: Matematyka. 15.55 TV Technikum Rolnicze: Mechanizacja Rolnictwa. 16.25 Program dnia. 16.30 Dziennik. 16.40 TELEWIZJA MŁODYCH. 18.20 TV Kurier Mazowiecki. 18.40 POLITYKA DLA WSZYSTKICH. 19.10 „Przypominamy, radzimy". 19.20 Dobranoc. 19.30 Dziennik. 20.15 „Iżorski batalion" — film fab. radz. 21.45 „Bez togi". 22.25 Dziennik. Wiadomości sportowe.

ŚRODA 20.VI.

10.00 „Duma Anglii" — film ang. („Elżbieta, królowa Anglii") odc. VI — ostatni. 11.20 „Berlińskie miniatury" — film NRD. 12.45 TV Technikum Rolnicze: Zoologia. 13.25 TV Technikum Rolnicze: Hodowla zwierząt. 14.00 „Wybieramy zawód". 15.20 Politechnika TV. Kurs przygotowawczy. 16.25 Program dnia. 16.30 Dziennik. 16.40 Dla młodych widzów: „Polonez dookoła świata" — „Atak na Horn" cz. II. 17.35 TV Kurier Warszawski. 17.55 Międzynarodowe zawody lekkoatletyczne o Memoriał J. Kusocińskiego. 19.20 Dobranoc. 19.30 Dziennik. 20.15 „Duma Anglii" — film ang. („Elżbieta, królowa Anglii") odc. VI — ostatni. 21.35 „Forum". 22.05 „Fletnia Pana" — program muzyczno-poetycki. 22.40 Dziennik. Wiadomości sportowe. 23.00 „Studio przebojów" — program TV NRD.

CZWARTEK 21.VI.

8.55 Program dnia. 9.00 „W starym kinie" — „Znak Zorro". 10.35 „Świat, który nie może zaginąć" — film dok. ang. 11.00 „Świat musicalu". 12.00 Dziennik. 12.15 „Wieloryby, delfiny i ludzie" — film dok. ang. („Czas i ludzie"). 13.10 Dla dzieci: „Bawmy się w teatr lalkowy" — program TV Węg. 13.45 „Wspomnienie o Joannie Jedlewskiej". 14.25 „Wielka gra". 15.25 „Święty" — film ang. 16.15 Reportaż filmowy. 16.45 Sportowy magazyn sprawozdawczy. 17.35 „Miasteczko na szlaku'. 18.00 Międzynarodowe zawody lekkoatletyczne o Memoriał J. Kusocińskiego. 19.20 Dobranoc. 19.30 Dziennik. 20.15 XI Krajowy Festiwal Piosenki w Opolu. „Premiery — Opole 73". 22.05 Magazyn sportowy.

PIĄTEK 22.VI.

10.00 „Teraz lub nigdy" — film dok. ang. 12.45 TV Technikum Rolnicze: Chemia. 13.25 TV Technikum Rolnicze: Język polski. 15.20 Politechnika TV. Kurs przygotowawczy. 16.25 Program dnia. 16.30 Dziennik. 16.40 „Pora na Telesfora". 17.25 „Nie tylko dla pań". 18.00 „Gramy o telewizor". 18.25 TV Kurier Warszawski. 18.45 „Dialogi historyczne". 19.20 Dobranoc. 19.30 Dziennik. 20.15 XI Krajowy Festiwal Piosenki w Opolu. „Interpretacje". 21.15 „Panorama". 21.55 „Wniebowzięci" — film TVP. 22.40 Dziennik. Wiadomości sportowe.

SOBOTA 23.VI.

10.00 „Angelika i król" —film fab. franc. 13.45 TV Technikum Rolnicze: Chemia. 15.10 TV Technikum Rolnicze: Język polski. 15.40 Program dnia. 15.45 Program I proponuje. 16.05 Telereklama. 16.30 Dziennik. 16.40 Dla młodych widzów: „Starcie". 17.10 „Spotkania z przyrodą". 17.35 „Bieg po zdrowie". 18.05 „Ziemia coraz dalej" — rep. film. 18.35 „Godzina Orfeusza" — mag. muz. 19.20 Dobranoc. 19.30 Monitor. 20.15 XI Krajowy Festiwal Piosenki w Opolu. „Mikrofon dla wszystkich". 21.55 Dziennik. Wiadomości sportowe. 22.20 „Angelika i król" — film fab. franc. (kolor)

ТЭЛЕВІЗІЯ МІНСК

PIĄTEK, 15 czerwca

7.45 Film seryjny. 9.00 Film seryjny. 10.15 Szkoła szachowa. 10.45 Koncert. 11.30 Filmy dokument. 13.55 Program dnia. 14.00 Dla dzieci. 16.30 Film animowany dla dzieci. 17.10 Film muzyczny. 17.30 Świat socjalizmu. 18.00 Film fab. 19.00 Czas. 20.30 Program sportowy.

SOBOTA, 16 czerwca

7.00 Program dnia. 8.00 Przegląd międzynarodowy. 8.40 Film animowany dla dzieci. 9.00 Film seryjny. 11.45 Koncert życzeń. 13.15 Światła cyrku. 15.00 Film krótkometrażowy. 15.55 Program sportowy. 19.00 Czas. 19.30 Koncert. 20.30 Program sportowy.

NIEDZIELA, 17 czerwca

7.00 Program dnia. 8.00 Dla żołnierzy. 10.15 Film seryjny. 11.30 Film fab. 13.10 Koncert życzeń. 13.50 Filmy animowane. 15.20 Spotkania muzyczne. 16.10 Klub filmowy. 17.00 Turniej artystów baletu. 20.45 Program sportowy.

З IV ФЕСТЫВАЛЮ САЛДАЦКІХ ТЭАТРАЎ ПАЭЗІІ

Сустрэча ў беларускім клубе

Грамадскасць нашай краіны ўрачыста святкуе XXX гадавіну ўтварэння Людовага Войска Польскага (ЛВП). У Беластоку адбыўся нядаўна IV фестываль салдацкіх тэатраў паэзіі. У сталіцу нашага ваяводства ўжо чацвёрты раз прыехалі салдацкія калектывы з усёй краіны, каб паказаць, што пад ваенным мундзірам маюць гарачыя сэрцы, чуллівыя на прыгажосць. Жыхары нашага горада маглі пераканацца ў гэтым, прысутнічаючы на фестывальных спектаклях. Мы ганарымся, што іменна ў нас салдацкія тэатры паэзіі знайшлі месца, што ў нас маглі яны між сабой „спаборнічаць“ і даць нам незабыўныя артыстычныя ўражанні.

Хлопцы ў мундзірах не абмежаваліся фестывальнай сцэнай. Далі яны канцэрты ў дамах культуры і клубах нашага горада.

Па запрашэнню Галоўнага праўлення і гарадскога аддзела БГКТ у клуб на Варшаўскую 11 прыбылі артысты ў мундзірах з Лужыцкай часці войск аховы пагранічча. На фестывалі выступілі яны з цікавай праграмай „З галавой на вінтоўцы“.

Гумарыстычная сцэнка ў выкананні калектыву Лужыцкай часці ВОП.

Для слухачоў, якія запоўнілі вялікую залу ў ГП БГКТ, вайсковыя артысты паказалі іншую праграму. Пасля прывітання гасцей старшынёй гарадскога аддзела БГКТ Мікалаем Гайдуком, на сцэну ўвайшла група салдат. Ад гэтай пары паўтары гадзіны безупынна, царыцай была жаўнерская песня. Першую частку салдаты прысвяцілі баявому шляху Народнага Войска Польскага і братэрству зброі. Падборка песень і вершаў не маглі не парушыць сэрц гледачоў. Салдацкія артысты змяняюць свае „пазіцыі“. На зале гарачыя воплескі, але гэта і не антракт і не канец. На сцэне цяпер песня і гумар. На гэты раз гэта пародыя штодзённага салдацкага жыцця.

Гучаць словы вядомай песні „То кампанія ідзе наша“. Гэта апошняя песня паўтарагадзіннай праграмы. Па зале гучыць працяглае „біс“. І зноў жвавым крокам на сцэну ўваходзяць салдаты Лужыцкай часці ВОП. Гучыць песня.

Яшчэ доўгія воплескі, воплескі ўдзячнасці за канцэрт, воплескі любві да нашага войска, воплескі найлепшых пажаданняў з нагоды юбілею XXX гадавіны ЛВП.

тэкст і фота **А. Карпюк**

ЛЮДЗІ ДОБРАЙ РАБОТЫ

Аркадзь Гарустовіч

Аркадзь Гарустовіч ужо 20 гадоў працуе фельчарам. Да 1964 года працаваў ён у цэнтры здароўя ў Чыжах, а зараз у Ляўкове Гайнаўскага павету. Працы нямала. Прыходзіць многа пацыентаў з навакольных вёсак. Да таго фельчару неабходна наведваць цяжка хворых дома. На даезды прыходзіцца траціць шмат часу. Каб хутчэй даехаць, прыдаўся б самаход.

Аркадзь Гарустовіч часта ездзіць у школы, каб моладзь не траціла часу на даезды, а магла карыстацца з лекарскай дапамогі на месцы.

У асенне-зімовы перыяд фельчар Аркадзь Гарустовіч вядзе курсы медычных ведаў сярод вясковых жанчын. Чытае ім лекцыі на тэмы асабістай гігіены, рацыянальнага харчавання, дае парады маладым маткам, як найлепш апекавацца дзецьмі ў першыя месяцы іх жыцця. А. Гарустовіч ніколі не абміне хаты, у якой нарадзілася дзіцё. Нованароджаныя маюць у фельчара асаблівыя прывілеі. Жыхары Ляўкоўскай, а нават цэлай Нараўкаўскай гміны цэняць і паважаюць свайго фельчара. Ведаюць, што ён ніколі не адмовіць і наведае хворага ў любую пару дня і ночы. Такая ўжо гэта нялёгкая і адказная прафесія. Аркадзь Гарустовіч спраўляецца са сваімі абавязкамі паспяхова. Дапамагае яму ў гэтым шматгадовы вопыт.

У цэнтры здароўя ў Ляўкове працуе медсястрой Вера Стасевіч, якая прыехала сюды пасля заканчэння вучобы ў Беластоку. Працу пачынала яна таксама ў Беластоку, бо на медсясцёр ёсць і тут запатрабаванне. Але пасля захацела яна быць бліжэй роднай хаты і працаваць сярод сваіх землякоў, ды дзякуючы атрыманым ведам скарачаць людскія цярпенні. І так працуе Вера Стасевіч ужо некалькі год, дзельна памагаючы фельчару Аркадзю Гарустовічу.

Тэкст і фота **Я. Цялушэцкага**

Горад і вёска ў працы ПДК у Сямяцічах

Дом культуры ў Сямяцічах змяшчаецца ў даўняй яўрэйскай бажніцы, адбудаванай і прыстасаванай да патрэб культурнай працы.

Формы працы дома культуры даволі шырокія, але толькі ў горадзе. А сілы ж ёсць. Асабліва вялікую карысць можа прынесці тэатральная дзейнасць, бо інструктар Зоф'я Пентка — добры спецыяліст па тэатры. Трэба, зрэшты, сказаць, што яна якраз ездзіць па вясковых калектывах.

У саміх Сямяцічах пры доме культуры працуюць наступныя калектывы: дзіцячы акарынны калектыў. Тут малое выясненне: акарына — старынны чэшскі горны інструмент, маленькі, накшталт кароценькай жалейкі, выконваецца з гліны. У сямяціцкім калектыве вучыцца іграць на акарыне 12 дзяцей. Іх настаўнікам з'яўляецца Тадэўш Сідаровіч. Сямяціцкі акарынны калектыў з'яўляецца адным з двух такіх калектываў у Польшчы. Другі працуе на Шлёнску. Тадэўша Сідаровіча цікавяць простыя фальклорныя мелодыі, друкаваныя ў „Ніве“, і казаў ён, што пастараецца іх увесці ў праграму свайго калектыву.

Другі калектыў — гэта тэатр паэзіі. Ён вырас на базе дэкламатарскага клуба. З жывым словам працуе 15 асоб, а вядзе яго Зоф'я Пентка. Аж чатыры асобы з гэтага калектыву атрымалі ўзнагароды ў дэкламатарскім конкурсе на павятовых эліміняцыях.

Трэці — гэта міжшкольны дзіцячы калектыў „Паталашкі“, у якім удзельнічае 60 малых дзяцей. Ён працуе на аснове казак і вершаў. Вядзе Зоф'я Пентка.

Чацвёрты — калектыў Лігі жанчын — драмгуртом. Ставіў многа цікавых п'ес. Зараз працуюць над п'есай „Таня“ Арбузава і „Пасажная адзіначка“ Фрэдры.

Ліга жанчын мае таксама свой хор. Вядзе яго Станіслаў Ксепка — музык ПДК. Першы раз выступіў гэты хор на конкурсе савецкай песні ў Сямяцічах у гэтым годзе.

Сямяціцкая вёска, як ужо было сказана, застаецца на пабочны зацікаўленняў ПДК у Сямяцічах. А на вёсцы ж таксама любяць і ўмеюць дэкламаваць, іграць, спяваць, ды і таленты ёсць не горшыя, а мо нават і лепшыя. Прыклад насоўваецца вельмі актуальны — вёска Вілінава, дзе драмгуртом паставіў сам, без ніякай дапамогі п'есу на беларускай мове А. Макаёнка „Трыбунал“. І паставіў добра. Але павятовы дом культуры павінен вясковым людзям памагаць у іхніх пошуках. (вл)

Трасцянка папрыгажэла

Трасцянка — вялікая вёска ў Гайнаўскім павеце — заўсёды на вачах чужых людзей, якія няспынна імчацца трасцянкаўскай вуліцай на аўтамабілях з Беластока ў Гайнаўку.

Прыемна сцвердзіць, што ў апошні час Трасцянка вельмі папрыгажэла. Яе жыхары не пашкадавалі сіл, каб упарадкаваць сваю вёску. Асабліва вылучыліся людзі маладыя. Сведчаць аб гэтым дрэвы і прытратуарныя палоскі (кравэжнікі), памаляваныя вапнай, ды адрамантаваныя платы, якія адгароджваюць вясковыя садочкі.

Шкада толькі, што трасцяніцкія гаспадары адстаюць у Нараўскай гміне па куплі мінеральных угнаенняў.

Тэкст і фота **В. Р.**

Весткі са школ

У многіх падставовых школах на Гайнаўшчыне ёсць шмат добрых спраў, аб якіх варта і трэба пісаць, бо за кожным хаця б і невялікім становым фактам стаяць людзі.

ЛАСІНКА. Гарцэрская харугвія Беласточчыны носіць імя вядомага ў гісторыі чалавека — Валерыя Врублеўскага. У бягучым школьным годзе гарцэрская арганізацыя арганізавала турнір ведаў аб Валерыю Врублеўскім. У міжшкольных спаборніцтвах у раёне Нарвы ў гэтым турніры першае месца занялі гарцэры з Ласінкі Л. Жукавіцкая, Я. Раманюк і В. Асташэўская.

Гарцэры з Ласінкі з нагоды дзяржаўных свят і гадавін заўсёды рыхтуюць мастацкую частку. Нядаўна яны шмат працавалі пры пасадцы лесу і зарабілі 800 зл. Пры іх дапамозе была арганізавана для моладзі танцавальная вечарына, якая дала больш як 2,5 тысячы зл. даходу. Грошы гэтыя будуць выкарыстаны для арганізавання ў Ласінцы гарцэрскага „бівака“.

НОВАБЕРАЗОВА. У гэтай школе зноў існуюць моцныя спартыўныя каманды. У ручны мяч дзяўчаты з Новаберазова праігрываюць у Гайнаўскім павеце толькі з вучнямі школы № 5 у Гайнаўцы. Па лёгкай атлетыцы спартсмены з Новага Беразова стаяць на другім месцы ў павеце.

За красавік спартыўныя каманды гэтай школы атрымалі 5 дыпломаў. А ўсіх дыпломаў за апошнія тры гады атрымана тут 16.

СТАРЫ КОРНІН. Кругом школы парадак. Растуць кветкі. Грамадскі чын школьнікаў асабліва быў адчувальны пры пабудове спартыўнага пляцу. Школьнікі нагрузілі і разгрузілі 40 тракатарных прычэп жвіру, а пры будове рамізы разгрузілі 10 трактарных прычэп цэглы. У гэтай школе ёсць 62 падпісчыкі „Нівы“.

ГРАБАВЕЦ. IV клас мае найлепшыя вынікі ў навучанні. Ёсць тут поўныя выдатнікі. З'яўляюцца імі Аня Іванюк, Генрых Масілевіч, Марыся Леанюк і Лёня Васілюк. Троек не мае 8 асоб, а двоек 18 вучняў. А ў гэтым класе 19 дзяцей. Выхавальніцай гэтага класа з'яўляецца Анастасія Цімашук.

ДУБІЧЫ ЦАРКОЎНЫЯ. Выдатнікамі па прадмету беларуская мова з'яўляюцца Ваня Мац'евіч, Оля Грыгарук і Марыся Панфілюк. Усе яны з 8 класа. Пяцёркі па беларускай мове атрымоўвае таксама вучаніца 5 класа Ніна Алесюк. **(мх)**

Пачатак на стар. 1

„Беларуская песня -73" — працяг

наўцы, якая выканала песню „Цяжка" і „Песню пра Нёман". І таму нікога не здзівіла, што журы агляду прызнала ёй першае месца. Другое месца заняла таксама вучаніца гайнаўскай „тройкі" Галіна Беглюк. Прысутныя яшчэ раз сустрэліся з гэтымі лаўрэаткамі, калі яны выступалі ў дуэце, якому журы аднагалосна прысудзіла першую ўзнагароду. Трэцяе месца ў катэгорыі салістаў выспяваў пад свой уласны акампаніямент Пеця Ваўранюк з пачатковай школы ў Вейках Беластоцкага павету. А калі б была ўзнагарода публікі, дык напэўна атрымаў бы яе Міша Літвінюк з Рагачоў Сямяціцкага павету. У яго выкананні песні «Як пагнала бабуленька...» і „Колькі ў небе звёзд" былі да таго гумарыстычна інтэрпрэтаваны, што рассмяшалі публіку да слёз.

Другое месца ў катэгорыі дуэтаў прыпала Олі Парфенюк і Зіне Лабудзінскай з пачатковай школы ў Клейніках Гайнаўскага павету за песні „Вечарынка" і „Люблю наш край". Гэты дуэт з Кленік выступіў яшчэ раз у катэгорыі тэрцэтаў, далучыўшы да сябе Зосю Грыц. Тэрцэт атрымаў першую ўзнагароду. Трэцяе месца прыпала дуэту з пачатковай школы ў Гарадку — Галіне Языкавай і Тэрэсе Зугай.

Другую ўзнагароду прысудзілі тэрцэту з Плёсак — Яўгінні Ляшэўскай, Лідзе Федарук і Зіне Іванюк. Трэцяй узнагароды, згодна з правіламі агляду, не было, але несумненна, прыпала б яна тэрцэту з Вялікіх Тыневічаў.

У катэгорыі квартэтаў былі чатыры калектывы. Першую ўзнагароду атрымаў квартэт з пачатковай школы ў Дубяжыне Бельскага павету: Валя Сцепанюк, Ліда Залеўская, Крыся Раманюк і Галіна Матля выканалі песні „Мінскі вальс" і „Ты чырвоная каліна". Асабліва гэтая апошняя песня ачаравала публіку. Дубяжынскія школьнікі пайшлі, здаецца, па прыкладу калектыву дарослых з гэтай мясцовасці, уключыўшы ў сваю праграму рэгіянальную песню. Другое месца заняў калектыў з беларускага ліцэя ў Гайнаўцы.

У суме сёлетні школьны агляд „Беларуская песня-73", які заключыў серыю аглядаў беларускага аматарскага мастацкага руху, быў мерапрыемствам багатым і цікавым. Даказаў ён, што наша моладзь не толькі вывучае родную мову на ўроках, але актыўна працуе ў мастацкіх гуртках.

Тэкст і фота **А. Карпюка**

У першым радзе злева сядзяць: М. Кураш — прадстаўнік куратарыі, А. Гжэськевіч — кіраўнік аддзела культуры ПВРН, В. Філіпюк — кіраўнік аддзела ГП БГКТ, Ю. Валкавыцкі — галоўны рэдактар «Нівы», Я. Радзюкевіч — пенсіянер, арганізатар беларускага школьніцтва на Беласточчыне, А. Сяўко — прадстаўнік ВК ПАРП і М. Самоцік — старшыня ГП БГКТ.

Пачатак на стар. 1

Незалежна ад гэтага конкурсу больш чым 4 тысячы хлебаробаў Бельшчыны ўзялі на сябе дадатковыя прадукцыйныя абавязацельствы. У выніку гэтых абавязацельстваў мы атрымаем звыш плана прыблізна 1.600 тон збожжа, 680 тон бульбы, 4366 кароў і цялят, 12889 свіней, 346 авечак. Грашовая вартасць гэтых дадатковых, я б сказаў д а ж ы н к а в ы х, абавязацельстваў складае 52 мільёны 280 тыс. зл.

Цэнтральныя дажынкі, якія даверана арганізаваць Беластоцкаму ваяводству, будуць таксама вялікім святам і для сялян Бельскага павету. А добры гаспадар вялікае свята заўсёды вітае ў прыбранай хаце, на ўпарадкаваным панадворку і ў чыстай вопратцы. Мы таксама, пачаўшы яшчэ ад ранняй вясны, навадзілі ў нашых вёсках генеральны парадак. Праедзьцеся вось цяпер праз Галады, Праневічы, Грабавец, і іншыя вёскі. Вітаць вас будуць адрамантаваныя платы, памаляваныя аканіцы, прыдарожныя садочкі з кветкамі, а дзе-недзе і вясковыя тратуары. Наша вёска даганяе горад, а мы стараемся дапамагаць ёй у гэтым, бо хочам, каб сяляне ў Бельскім павеце жылі з кожным годам усё лепш.

Запісаў **В. Рудчык**
фота аўтара

Кансультацыя юрыста

ПЫТАННЕ: Прыватнай умовай, г. зн. заключанай не ў натарыяльнай форме, куплена гаспадарка. Паводле закону з 26.X.1971 г. аб урэгуляванні ўласнасці сельскіх гаспадарак, набыўца атрымаў з прэзідыума павятовай рады нарадовай пастанову аб прызнанні яму ўласнасці на гэту гаспадарку. Дзяржаўны банк падаў у суд, патрабуючы сплаты доўгу прадаўца за пасеяную бульбу. Ці правільна банк дамагаецца заплаты ад набыўцы гаспадаркі замест ад прадаўца, які грошы пазычыў?

АДКАЗ: Паводле закону, набыўца гаспадаркі адказвае салідарна з прадаўцом за яго абавязацельствы, звязаныя з вядзеннем гаспадаркі. Салідарнасць адказнасці асноўваецца на тым, што крэдытор — г. зн. у даным выпадку банк — можа патрабаваць сплаты доўгу ад прадаўца, ад набыўцы, або ад абодвух паводле свайго выбару. Набыўца гаспадаркі можа ў гэтым выпадку звольніцца ад заплаты, калі ён дакажа, што нягледзячы на тое, што праявіў належную асцярожнасць, не ведаў аб існаванні доўгу.

Вышэй сказанае адносіцца аднолькава як да выпадку фармальнай куплі гаспадаркі, так і ў выпадку, калі ўмова была нефармальная, а ўласнасць прызнана згодна з законам з 26.X.1971 г. аб урэгуляванні ўласнасці абедзвюх гаспадарак.

Іграем у мяч. **Фота Я. Цялушэцкага**

НА СПАРТЫЎНАЙ НІВЕ

У нядзелі і іншыя святочныя дні ў Дубінах Гайнаўскага павету рэдка можна сустрэць юнакоў і дзяўчат на вясковай вуліцы, як гэта бывае ў іншых вёсках. Ніхто тут не ходзіць гурбой з аднаго канца вёскі ў другі. Ніхто не прастойвае паўдня на адным месцы. Галасы моладзі даходзяць адтуль, дзе іграе яна ў ручны мяч, сяткоўку або футбол. Дубінская моладзь любіць спорт. З працай ЛЗС у Дубінах знаёміць нас старшыня гуртка Янка Вашчэнка.

Гурток ЛЗС у Дубінах быў заснаваны ўпершыню на Гайнаўшчыне ў 1949 годзе. Па сённяшні дзень з'яўляецца ён адным з найлепшых гурткоў, якія вядуць шырокую спартыўную дзейнасць у вясковым асяроддзі.

Спартсмены з Дубін не маюць шырокай і зручнай спартыўнай пляцоўкі. Пакуль што карыстаюцца з пляцоўкі, якую купіў тут гайнаўскі кааператыў шматгалінных паслуг. Але ж кааператыў хутка пачне будаваць тут свае будынкі. У гміне (у тым ліку сам начальнік Юры Буйноўскі) прапанавалі моладзі пляцоўку аж за суседняй вёскай Навасады. Цяжка з гэтым фактам пагадзіцца, але добра што гміна знайшла дубінцам 2 тыс. зл. на новае спартыўнае абсталяванне.

Гурток ЛЗС у Дубінах налічвае 32 асобы, у тым ліку 6 дзяўчат. Юнакі найлепш любяць іграць у футбол, а дзяўчаты ў сяткоўку. Зараз праходзяць розыгрышы паміж зборнымі камандамі паасобных вёсак на кубак начальніка гміны ў Гайнаўцы. Дагэтуль футбалісты з Дубін выйгралі са зборнымі камандамі з Барысаўкі, Рэпіскаў і Пасталова. Унічыю закончыўся футбольны матч з Навасадамі. У камандзе дубінскіх футбалістаў „Явар" іграюць: Міхась Плева (варатар), якога хваляць тут усе, Юры Шпарло, Міраслаў Васілюк, Янка Вашчэнка, Васіль Вярбіцкі, Яўген Мялешка, Уладзімір Пракапчук, Лех Канопка, Анатоль Галёнка, Мікалай Шадуя, Сцяпан Садоўскі і Уладзіслаў Ярмоц.

Варта дадаць, што ў мінулым годзе дубінскія „явараўцы" ўступалі толькі камандзе „Іскра" з Нарвы. У тым жа годзе ЛЗС-аўцы арганізавалі ў сябе спаборніцтвы па лёгкай атлетыцы на чэмпіянат вёскі Дубіны. Было гэта адно з найбольш удалых спартыўных мерапрыемстваў.

Дзяўчаты пакуль што не маюць з кім сыграць у сяткоўку, паколькі ў цэлай ваколіцы няма жаночай каманды.

Добрых поспехаў дабіліся члены ЛЗС у настольным тэнісе і шахматах. У павятовых спаборніцтвах у шахматы на „Залатую вежу" Крыстына Ярмоц заняла другое месца.

Я. Цялушэцкі

PS. Як падказалі нам ЛЗС-аўцы з Дубін, ёсць каля іх вёскі вольная пляцоўка па суседству з машынным паркам мясцовага сельскагаспадарчага гуртка. Яны ахвотна пабудавалі б тут спартыўную пляцоўку грамадскім чынам. Толькі ці гмінныя ўлады дадуць на гэта дазвол?

Беларуская літаратура

Нашаніўская пара

ЛІТАРАТУРНАЯ ПУБЛІЦЫСТЫКА — ЧАСТКА IV

Апошні палемічны артыкул Бульбы паявіўся ў 46 нумары „Нашай нівы" за 1910 год. Публікацыя Бульбы была адказам на другі артыкул Пяткевіча. Зрэшты, абодва артыкулы Пяткевіча і Бульбы былі змешчаны ў тым самым нумары „Нашай нівы". Пяткевіч у сваім другім артыкуле выразна адышоў ад той рэзкасці, якая характарызавала яго першую публікацыю. Гэта самае можна сказаць і аб публікацыях Бульбы. Другі яго артыкул напісаны ў больш памяркоўным тоне. У апошняй публікацыі Бульба пісаў, што не мае ніякай злосці да Пяткевіча і што лічыць яго прагрэсіўным польскім журналістам і літаратарам, высока кампетэнтным у польскіх праблемах і пытаннях. Бульба аднак лічыў у далейшым, што Пяткевіч глыбока няправільна ацаніў і „Адвечную песню" і іншыя беларускія праблемы.

„Але, — пісаў Бульба, — калі той самы Зенон Пяткевіч бярэцца асвячаць беларускія справы, ад каторых ён цяпер вельмі далёка, як відаць з яго крытыкі „Адвечнай песні" і вышэй надрукаванага лісту, то я з ім не згаджаюсь і пацвярджаю свае думкі аб ім, выказаныя ўжо ў „Нашай ніве". Гэта не значыць, што я яму „брызгаю ў вочы балотам", гэта значыць: калі не дуж, не бярыся за гуж".

У далейшых фрагментах артыкула Бульба выяўляў здзіўленне, як такі чалавек, як Пяткевіч — чалавек, выхаваны сярод беларускіх сялян, не можа зразумець працэсу эмансіпацыі, які адбываецца ў Беларусі, не можа зразумець таго, што беларускі селянін становіцца грамадзянінам, свядомым сваёй нядолі, сваёй годнасці і грамадства. „Жыццё жывога народу, — пісаў Бульба, — не магло стаяць на месцы: маючы багатую мінуўшчыну, яно пры новых абставінах прымала новыя формы і зрабіла тое, што думкі і пераживанні мужыка-земляроба, пан Пяткевіч прымае за „robiony smutek i płacz inteligenta w skórze pastuszka", за якога лічыць Янку Купалу. Пан Пяткевіч не можа сабе гэтага прадставіць, што мужык дарастае да чалавека-грамадзяніна, і, відаць, дзеля гэтага лічыць усю цяперашнюю беларускую літаратуру штучнай, даводзячы адначасна, быццам народ, каторы нічога не творыць і не тварыў, можа быць жывым і мець будучыню".

У канцы артыкула Бульба сцвярджаў, што не мог зразумець, якім чынам Пяткевіч — чалавек дэмакратычных поглядаў — у сваёй першай ацэнцы беларускіх праблем далучыўся да тых „істінных" людзей, якія даказвалі і даказваюць, што беларусаў не было і няма. Пры гэтым Бульба падкрэсліў, што выясненні Пяткевіча пазваляюць думаць, што ўсё ж такі ён не мае нічога супольнага з такога тыпу людзьмі. Бульба падкрэсліваў таксама, што другі артыкул Пяткевіча перакрэслівае сцвярджэнне аб тым, што Пяткевіч гэта чалавек, які „ўлез у скуру паступовага дэмакраты". Беларускі аўтар не сумняваўся на гэты раз у прагрэсіўнасці поглядаў Пяткевіча. Пры гэтым аднак падтрымліваў перакананне, што Пяткевіч слаба ведае сучасны стан беларускіх спраў. „Я хацеў паказаць, што пан Пяткевіч цяперашняга беларускага руху не знае і што дзеля гэтага ён вельмі абмыліўся, асвячаючы гэты рух перад польскім паступовым грамадствам не так, як ён ёсць".

Гэтым скончылася дыскусія паміж Пяткевічам і Бульбам. Дыскусія датычылася не толькі „Адвечнай песні", але была звязана з рознымі аспектамі беларускага руху. Катэгарычнасць і крайнасць, характэрныя для першых артыкулаў Пяткевіча і Бульбы, уступілі месца большай разважнасці ў наступных артыкулах гэтых аўтараў.

На тэму „Адвечнай песні" выказалася некалькі іншых польскіх крытыкаў. Ацэнкі іх не мелі аднароднага характару. Адны з іх падтрымлівалі думкі Пяткевіча, выказаныя ім у першым артыкуле аб творы Купалы, другія ў сваіх меркаваннях набліжаліся да Бульбы. Так ці інакш, у шырокім зацікаўленні польскіх публіцыстаў „Адвечнай песняй" і яе аўтарам — Янкам Купалам знаходзім пацвярджэнне несумненнай сімпатыі і прыхільнасці, з якой адносіліся да беларускай літаратуры і беларускага руху прагрэсіўныя колы польскай інтэлігенцыі. Хаця, зразумела, сімпатыя гэта не была аднолькава вялікай ва ўсіх прадстаўнікоў гэтай інтэлігенцыі.

Калі прыпомнім ранейшыя адрэзкі „Беларускай літаратуры", дык убачым, што некаторыя думкі аб беларускай літаратуры, выказаныя Пяткевічам, былі паўтораны Верашчакам-Ластоўскім.

МАЛА, АЛЕ ЦІКАВА

АЖЫЎШЫ ТРЫТОН!

Цяжка сказаць, колькі часу праляжаў у вечнай мерзлаце на ўзбярэжжы Паўночнага Ледавітага акіяна гэты трытон. Яго знайшлі гарнякі, якія вядуць здабычу золата. У цёплым памяшканні трытон адтаяў і... да немалога здзіўлення людзей, ажыў. Яго пасялілі ў кватэры аднаго з гарнякоў, які першы выявіў здзіўляючую знаходку. Новая абстаноўка, відаць, спадабалася трытону: ён адчувае сябе цудоўна.

Ці ведаеце, што...

...Варшаўскае Зоо, якому 45 год мае паверхню 40 га;

...мае 2 тысячы звяроў — 380 гатункаў, ёсць тут: белыя мядзведзі, сланы, львы, цюлені, аўстралійскія страўсы, бегемоты.

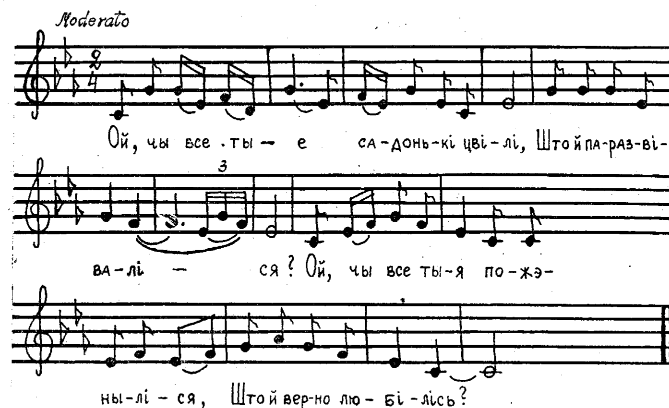
...у лютым гэтага года нарадзілася ў заапарку трое львянят. (аст)

ПЛЯЖ у СУПРАСЛІ МАДЭРНІЗУЕЦЦА

Яшчэ ў мінулым годзе вельмі неахайны быў пляж над ракой у Супраслі. На беразе ракі ляжалі дзіравыя лодкі, рознае ламачча, смецце, шкло з разбітых бутэлек, драўляны памостак над вадою быў дзіравы і спарахнелы. Сёлета ранняй вясною бульдозеры пашырылі рэчышча Супраслі, выраўнялі пляж. Нават люстра вады ў рэчцы будзе значна паднята ўверх. Памаляваны ўсе кампінговыя домікі. Колькасць іх павялічылася на 9 новых. Ля домікаў змайстраваны лавачкі, а таксама каруселі і гойданкі для дзяцей. Вакол пасеена трава і пасаджаны кустарнікі. У сезоне на пляжы будзе адкрыты кіёск са спажывецкімі прадуктамі. (ця)

ФАЛЬКЛОР

ЛЮБОЎНАЯ

Ой, чы все тые садонькі цвілі,
Што й порозвіваліся?
Ой, чы все тыя й пожэнылися,
Што й верно любілісь?
Половінонька садоньку цвіло,
Половіна повяло —
Половінонька пожэнылосё,
Половіна зостало.
Половінонька пожэнылосё,
Половіна зостало.

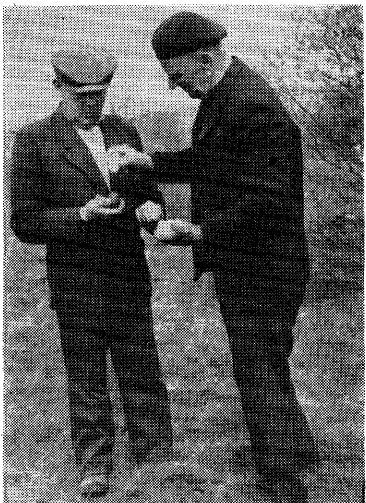
Ад Сакоўскай Веры, 1925 года нараджэння, вёска Новакорніна Гайнаўскага павету, запісаў 9 мая 1973 г. Мікалай Гайдук. З магнетафоннай стужкі нотны запіс зрабіў Эдуард Гойлік.

„РАСА" ў КРУШЫНЯНАХ

З давен-даўна цягнецца ў Крушынянах звычай „хадзіць на расу" ў Юр'еў дзень. Многія жыхары гэтай вёскі не ішлі ў царкву і касцёл, але раненька, калі стаіць яшчэ вялікая раса, абходзілі свае палоскі, на якіх расло жыта, любаваліся пасевамі і адгадвалі, які будзе ўраджай. А каб выйсці разам, у штонебудзь моцна бубнілі, нават у патэльню. З пустымі рукамі, згодна з традыцыяй, ніхто не хадзіў на расу (там выгаварваюць гэтае слова праз „о" — „роса"). Кожны браў што-небудзь з закускі — мяса, скваркі, каўбасу, сыр, пышкі, хлеб і абавязкова ячкі.

А калі, абрасіўшыся, усе разам сабраліся ў раней вызначанае месца, кожны выкладаў з кішэняў і торбачак тое, што з жыта на „росу" ўзяў. І заўсёды жартаўнік Данат Макаль, якога Донісем клічуць, сваім укладам у калектыўны харчовы банк усіх прысутных рассмешыць да покату.

10 год таму назад, спазніўшыся, Доніс падаў сваю велізарную пачку і сур'ёзна сказаў: „Няхай мне раз каштуе, прынёс я цэлую шынку". І пачалі разгортваць Донісеву пачку, а там папера ды папера, аж урэшце знайшлі ў ёй кусок зайцавай нагі. Усе са смеху аж за жываты браліся.

Кастусь Макаль і Кастусь Пятэльскі выбіваюцца яйкамі.

Ідуць на «росу» крушынянцы.

На іншае свята Юр'я Доніс прыйшоў да кампаніі і заявіў: „Знаеце, апрача сушанага сыра, я нічога больш не мог узяць". Разгарнулі — аказалася, што гэта вапнаваны камень.

А калі пад Давідавым лесам на адно свята Юр'я сабраліся, Доніс прынёс чэрап конскай галавы. І зноў смеху было многа. Смеху было многа таксама, калі яйкі зубалі і выбіваліся імі, калі сялянскія анекдоты і легенды расказвалі, калі ўсё рабілі, каб было добра і весела. У той час ужо на спецыяльна падрыхтаваных патэльнях яйкі смажыліся з каўбасой і саланінаю. Калі ўсё было падрыхтавана, сядалі, выпівалі за ўраджай і закусвалі, а косці і шкарлупкі ад яек у зямлю закопвалі, каб не толькі ўраджай на палях, але і ў хлявах добра спорыўся, ды таму яшчэ, каб градабіцця не было.

6 мая 1973 года ўжо не многа людзей пайшло на „росу". Памірае цікавая традыцыя разам са старэйшымі людзьмі. Ды і не абыходзілі гаспадары сваіх палосак — бо іх няма. Праведзеная там некалькі год таму назад камасацыя ліквідавала даўжэзныя палоскі. Землі гаспадарскія цяпер у вялікіх кавалках. Ніхто ўжо не зрасіўся ў вялікай жытняй руні. Група людзей на чале са старшынёй сельскагаспадарчага гуртка і адначасова прэзасам мясцовай пажарнай каманды Кастусём Пятэльскім раніцай выйшла з вёскі і дарогаю накіравалася ва ўрочышча „Грыбунт", разлажыла касцёр, насмажыла яек і пальцам напіханай сялянскай каўбасы, ды сеўшы на коцы, пачала баляваць на ўлонні прыроды. Але гэтым разам не было ўжо вядомага анекдотчыка і жартаўніка Доніся. У пэўнай ступені выручыў яго другі Макаль, Кастусь. Толькі так, як раней, яйкамі выбіваліся, так, як раней, прыгожа спявалі. Успаміналі таксама аб прыгожым і ўжо памершым звычаі, як яны, калісьці маладыя, хадзілі на Вялікдзень і спявалі дзяўчатам „Канапелькі", а кавалерам песню „Лолам" (апошні раз спявалі „Канапелькі" ў 1946 годзе, а „Лолам" — у 1937 годзе). У гэтых песнях яны славілі маладых людзей, маладосць і прадказвалі добрую будучыню. За гэта валакальнікам багата плацілі яйкамі, каўбасамі, сырам.

Пры кастры расказвалі крушынянцы шмат цікавых легенд аб сваёй мясцовасці, аб якіх мы напішам пазней. І хаця ўжо засталіся толькі рэшткі народных традыцый на Юр'еў дзень, аднак яны прыемныя і цікавыя.

Тэкст і фота **М. Хмялеўскага**

Генадзь Краскевіч, Віталіс Байгуз і Іван Пятэльскі рыхтуюць закуску.

Згоднасць гэтая праявілася ў поглядах аб надмерным песімізме і безнадзейнасці, дамінуючых у беларускай літаратуры. І Пяткевіч і Верашчака лічылі гэтыя рысы рысамі нятворчымі і бесперспектыўнымі. Песімізм не можа быць актыўны і па гэтай прычыне не можа служыць дзеянню і пошукам — такім быў кірунак думак Пяткевіча і Верашчакі. Бульба і Купала прытрымліваліся іншага пункту гледжання — былі перакананы, што літаратура можа мець у сабе толькі тыя элементы, якія акрэсліваюць характар існуючага жыцця. Прадмет спрэчкі меў доўгую гісторыю ў сусветнай літаратуры. Ці літаратура мае быць пацвярджэннем толькі сучаснага, ці мае ўключаць у сябе элементы будучага? Ці літаратура мае фіксіраваць толькі факты рэчаіснасці, ці прадугледжваць заўтрашні дзень і спрыяць, такім чынам, заснаванню акрэсленай формы будучыні?

Дзейнасць беларускіх пісьменнікаў-нашаніўцаў і звязаных з імі літаратурных крытыкаў сведчыла аб тым, што беларуская літаратура ўключылася ў агульнаеўрапейскія літаратурныя працэсы:

БЕЛАРУСКІЯ КНІГІ

У кнігарні імпартных выданняў ў Бельску Падляшскім можна набыць наступныя кнігі на беларускай мове:

С к а з п р а П а л е с с е, 1972, цана 24 зл. 20 гр.

Элегантны фотаальбом, прысвечаны хараству прыроды і велічным пераменам, што адбыліся ў палескім краі ў гады савецкай улады. Мастацкія чорна-белыя і каляровыя фотаграмы Віталія Бараноўскага, тэкст Алеся Траяноўскага. У нашыя дні колішняе патанаўшае ў багне Палессе ператвараецца ў сучасны магутны індустрыяльны цэнтр і рэгіён інтэнсіўнай сельскай гаспадаркі. Гэтыя вялікія перамены і іх стваральнікі — савецкія людзі — паказаны ў фотаальбоме.

К у п а л а Я н к а, Жыццё і творчасць (1882 — 1942), 1972, стар. 176, цана 19 зл. 70 гр.

Альбом выдадзены з нагоды 90-ай гадавіны з дня нараджэння песняра беларускага народа. Уступны артыкул належыць пяру вядомага беларускага пісьменніка старэйшага пакалення Міхася Лынькова. Складальнікі альбома — І. К. Жыдовіч і Я. Ю. Раманоўская. Выданне багата ілюстравана арыгінальнымі здымкамі і фотакопіямі. Вельмі патрэбная рэч для настаўнікаў беларускай мовы!

Б р ы л ь Я н к а. Адзін дзень, 1968, стар. 264, цана 4 зл. 50 гр.

Зборнік лепшых твораў вядомага сучаснага беларускага пісьменніка. У выданне ўвайшлі „Адзін дзень", „Маці", „Прапаведнікі і зладзеі", „Сірочы хлеб" і іншыя творы. Гэта том вельмі добрай сучаснай беларускай прозы.

З а л а ц і н к і, 1972, стар. 144, цана 4 зл. 10 гр.

Зборнік твораў для дэкламацыі. Яго складальнікі — М. Аўрамчык і А. Кудравец. У выданне ўключаны вершы і празаічныя творы. Дасканалы матэрыял для школ і самадзейных аматарскіх калектываў, асабліва тэатраў паэзіі.

З в о н а к А л е с ь, Россып, 1967, стар. 352, цана 12 зл. 30 гр.

Зборнік выбраных твораў аднаго са старэйшых беларускіх паэтаў. А. Звонак упершыню з вершамі выступіў у друку ў 1925 годзе. Побач з плённай дзейнасцю на паэтычнай ніве ён вядомы таксама як аўтар сцэнічных твораў і сцэнарыяў дакументальных фільмаў.

Кнігарня імпартных выданняў у Бельску Падляшскім ахвотна высылае кнігі за паштовым залічэннем. Запатрабаванні кіруйце па адрасу: „Dom Książki", Bielsk Podlaski, ul. Mickiewicza 70, woj. białostockie.

(мг)

Карэспандэнцыя з Мінска

ВЯЛІКАЯ ХІМІЯ БЕЛАРУСІ

Гігант нафтахіміі і яго „сыны"

Нафтахімія займае адну з ключавых пазіцый у хімічнай прамысловасці. Апрача паліва і змазачнага масла яна дае львіную долю паўфабрыкатаў для арганічнага сінтэзу. Нафта — гэта пластмасы, хімічныя валокны, лякарствы, тавары бытавой хіміі і многае іншае.

Каля дзесяці год таму назад ля аднаго з старажытнейшых беларускіх гарадоў Полацка, што ляжыць на берагах Заходняй Дзвіны, па якой у старажытнасці праходзіў славуты шлях „з вараг у грэкі", паявіўся сусед, названы Навапалацкам. Жыццё маладому гораду даў гігантычны нафтаперапрацоўчы завод. Аб размаху вытворчасці на ім можна меркаваць па магутнасці яго тэхналагічных установак. Толькі адна з яго атмасферна-вакуумных трубчатак разлічана на перапрацоўку шасці мільёнаў тон нафты ў год. „Чорнае золата" паступае сюды з берагоў Волгі па транскантынентальнаму нафтаправоду „Дружба" і з нядаўна адкрытых нафтавых пакладаў у самой Беларусі.

Прадукты нафтаперапрацоўкі, якія ў велізарных колькасцях дае гэты завод, з'яўляюцца сыравінай для гігантычных хімічных камбінатаў — Магілёўскага і Полацкага.

Вось што пісала аб першым з іх англійская газета „Сандзі таймс" у студзені 1970 года, калі будавалася першая чарга камбіната:

„Камбінат, які будуецца цяпер у Магілёве... па кожных стандартах каласальны. На тэрыторыі ў 120 гектараў будзе працаваць больш сямі тысяч чалавек, выпускаючы 70 відаў валакна для самых разнародных вырабаў ад канвеерных стужак да касцюмаў..."

Выпуск беларускага лаўсану для патрэб тэкстыльнай прамысловасці пачаўся ў 1970 годзе (магутнасць першай чаргі 20.000 тон; гэтай колькасці лаўсану дастаткова для выпуска 100.000.000 метраў тканін). Камбінат працягвае павялічваць вытворчыя магчымасці. Гэтым летам ён асвоіў выпуск аб'ёмнай пражы з каляровага лаўсану.

Галоўная „спецыяльнасць" другога гіганту, Полацкага хімічнага камбіната, — поліэтылен, які з'яўляецца паўпрадуктам для вытворчасці пластмас (праектная магутнасць 100 тысяч тон). Цяпер у садружнасці са спецыялістамі з ГДР ідзе мантаж поліэтыленавай устаноўкі на 50 тысяч тон. Агрэгатаў такой вытворчасці пакуль што няма нідзе ў свеце. На камбінаце будзе арганізавана вытворчасць нітрона — найлепшага заменніка натуральнай воўны (30 тысяч тон у год).

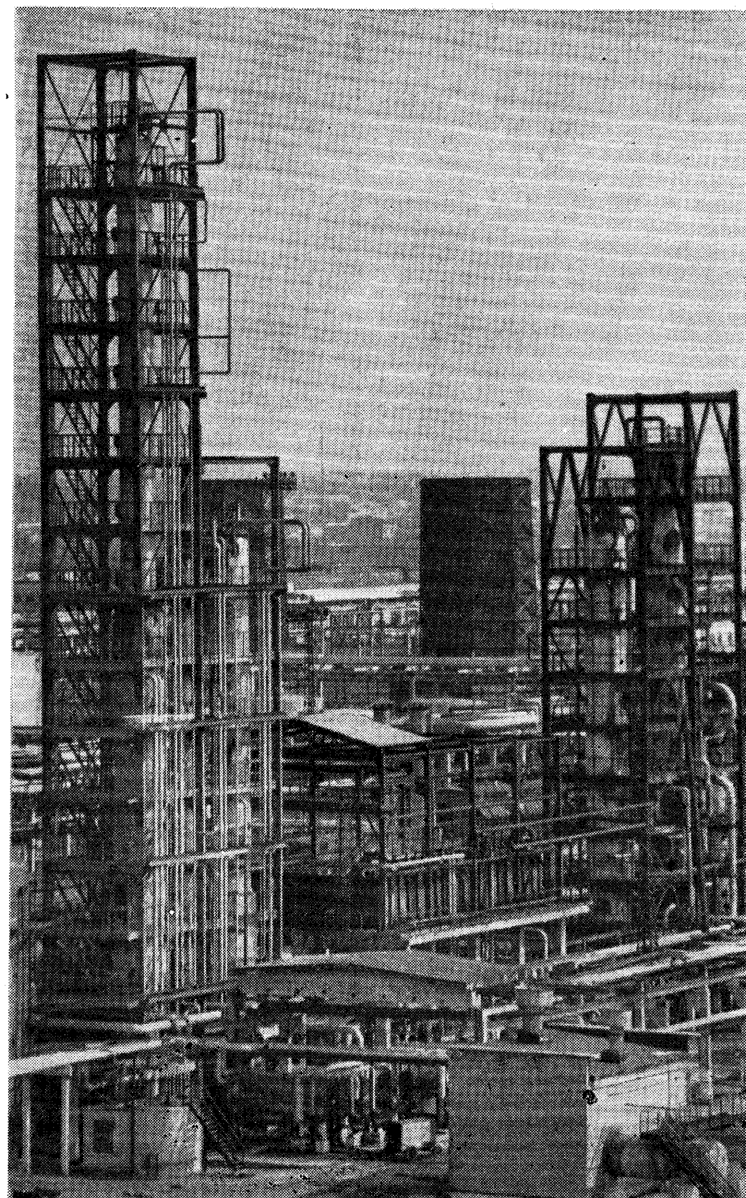
Яшчэ адзін від хімічнага валакна — усім вядомы капрон — выпускае Гродзенскі хімічны камбінат, аб якім гаварылася ў пачатку (50 тысяч тон у год, эквівалентныя 400.000.000 метрам тканін).

Спісак хімічных прадпрыемстваў Беларусі не кончыцца на гэтых прадпрыемствах. Можна назваць Светлагорскі завод штучнага валакна, які выпускае высокатрывалы корд для шын, лакафарбавы завод у Лідзе, прадпрыемствы гумова-тэхнічнай прамысловасці і іншыя.

У дзевятай пяцігодцы (1971—1975 г.г.) хімічная прамысловасць рэспублікі працягвае бурна расці. У раздзеле Дырэктыў XXIV з'езду партыі, прысвечаным Беларускай ССР, гаворыцца: „Паскоранымі тэмпамі развіваць... хімічную і нафтахімічную прамысловасць". Пярвічная нафтаперапрацоўка ў рэспубліцы павялічыцца ў 1,9 раза, вытворчасць мінеральных угнаенняў — у 1,7 раза, хімічных валокан — у 2,7 раза, увойдзе ў строй яшчэ адзін гігант нафтахіміі — нафтаперапрацоўчы завод у Мозыры, пачалося будаўніцтва Чацвертага Салігорскага калійнага камбіната, ідзе падрыхтоўка да будаўніцтва новага азотнатукавага завода вялікай магутнасці.

У пасляваенныя гады паўсюдным стаў выраз „Вялікая хімія". Ён добра адлюстроўвае бурны рост гэтай важнейшай галіны прамысловасці ў Савецкай краіне. Беларусь можна з поўным правам назваць рэспублікай вялікай хіміі, якую яна пабудавала ў садружнасці і з дапамогай братніх народаў Савецкага Саюза.

Барыс Усцінаў

Від на Полацкі нафтаперапрацоўчы завод.

ВАЗОНЫ ЛЕТАМ

У веснавы і летні перыяд расліны развіваюцца вельмі інтэнсіўна, выпускаючы новыя галінкі і кветкі. Таму патрабуюць яны як найбольш розных аджыўчых прэпаратаў, і таму трэба вазоны вельмі часта паліваць, угнойваць, выстаўляць хатнія кветкі ў агарод.

Паліваць вазоны часта, але пакрысе. Вада павінна быць не надта халодная, найлепш хатняй тэмпературы. Зямля ў вазоне ніколі не павінна быць перасушана. Паліваючы, часамі неабходна спырскваць вадой лісцё і галінкі.

Зямля ў вазонах праз нейкі час становіцца яловай. Таму расліны лепш за ўсё ўгнойваць праз нейкі час гатовымі ўгнаеннямі — найлепш мяшанкай "Флора".

Вазоны неабходна летам выстаўляць у агарод. Некаторыя выстаўляюць вазоны ў агарод нават на ўсё лета. Трэба расліны ставіць беспасрэдна на зямлі, у месцах, дзе ёсць крыху ценю. Дажджы будуць выручаць вас у паліванні і спырскванні кветак, але неабходна заўсёды правяраць, ці зямля ў вазонах не перасохла.

ВАРТА ВЕДАЦЬ, ШТО...

● Свежы, яшчэ цёплы хлеб альбо булку найлепш рэзаць нагрэтым нажом.

● Каб малако не прыпалілася, каструльку, у якой вы будзеце яго кіпяціць, трэба спаласнуць халоднай вадой, а яшчэ лепш даць на дно крыху вады і малако ўліваць толькі тады, калі вада закіпіць.

● Каструльку, у якой малако ўжо прыпалілася, лёгка памыць, калі да халоднай вады дадаць 1—2 лыжкі пітнай соды і кіпяціць яе на працягу некалькіх мінут.

● Мыючы пасуду, асабліва тлустую, варта дадаць да вады прэпарат „Людвік", які дасканала распускае тлушч.

● Вокны найлепш і найхутчэй памыеце прэпаратамі „Крыштал" альбо „Сілюкс".

● Аконныя рамы і дзверы варта мыць цёплай вадой, дадаючы да яе вадкасць „ФФ" альбо „Ціп-Топ". Дзверы ці аконныя рамы мыйце губкай альбо шчоткай з мяккімі валаскамі. Вымыўшы, спаласнуць чыстай вадой і выцерці насуха чыстай льнянай сціркай.

● Калі суп хочам заправіць жаўтком, то каб не атрымаліся клёцкі, неабходна размяшаць жаўток у малой колькасці астуджанага супа, а пасля гэтага дадаць гарачы суп і ўсё добра размяшаць. Не кіпяціць.

● Мяса і рыбу трэба класці заўсёды ў гарачую, пасоленую ваду і варыць на не надта вялікім агні. Тады мяса атрымаецца сочнае, смачнае і спажыўнае.

Гаспадыня

Д. МАРОЗАЎ

КРАХ АПЕРАЦЫІ „ЦЫКЛОН"

ГАТОВЫ ПАЦВЕРДЗІЦЬ ПАД ПРЫСЯГАЙ

Падпалкоўнік Мельцар хутка крочыў па калідоры — бетоннай трубе, якая злучала падземныя бункеры штаба абвера. Нямногія з тых, хто ведаў Вальтэра Мельцара, заўважылі б, што ён усхваляваны. Стары разведчык умеў не паказваць сваіх пачуццяў.

Уласна кажучы, тут, у бетонным падзямеллі, і не было ад каго таіць іх. Аднак прывычка. Мельцар падышоў да знаёмых дзвярэй кабінета ўпаўнаважанага службы бяспекі Клеца. Оберштурмбанфюрэр чытаў нейкі дакумент, і, калі да стала падышоў Мельцар, ён, нібы незнарок, прыкрыў яго папкай.

— Вы чымсьці ўстрывожаны, дарагі падпалкоўнік? — спытаў Клец.

У іншы час Мельцар абавязкова аддаў бы належнае праніклівасці Клеца, але цяпер ён сказаў без хітрыкаў:

— Так! Мне толькі што пазваніў обер-лейтэнант Лібель. На станцыю Зосен зроблен налёт амерыканскай авіяцыі. Шварцбрука на месцы не аказалася.

— Што значыць не аказалася? — спытаў Клец, і Мельцар убачыў на яго твары той самы выраз, які калісьці прыводзіў у страх нават самых прапашчых гамбургскіх бандытаў.

— Яго няма ў ліку забітых, — паспяшаўся сказаць Мельцар, — я правяраў на станцыі. Забітых усяго трое. Адна жанчына і два афіцэры.

— Дык дзе ж ён? — Клец устаў.

— Пошукам яго цяпер займаецца Лібель. Я ўпэўнен, ён знойдзе...

— Вы ўпэўнены! А ці ведаеце вы, дарагі падпалкоўнік, што ў партфелі ў Шварцбрука дакументы, звязаныя з аперацыяй „Цыклон-Поўдзень"! Гэта вам вядома?! — Клец хутка авалодаў сабой і зноў сеў. Настала паўза.

— Паслухайце, гэта неверагодна! Паўгадзіны назад я сказаў генералу Крэбсу, што Шварцбрук прыбыў ужо ў Берлін.

Мельцар адзначыў пра сябе: „Аказваецца, ты хацеў выслужыцца? Так і трэба! Цяпер мы звязаны адной вяровачкай". І ўголас сказаў:

— Дык вось чаму я атрымаў распараджэнне аб тэрміновай адпраўцы Шварцбрука! Нам застаецца толькі дапамагчы обер-лейтэнанту Лібелю. Я ўпэўнен, ён справіцца. Дарэчы, ён прасіў у мяне фатаграфію або словамі ахарактарызаваць Шварцбрука. Спадзяюся, служба СД мае іх? Гэта аблегчыць пошукі.

— У мяне няма ні таго, ні другога, — ужо зусім разгублена сказаў Клец. — Вы ж ведаеце: гэта чалавек Гелена. Прыйшлося прыцягнуць некаторых новых людзей. Ён знаходзіўся ў распараджэнні франтавых разведвальных груп. Тут яго ніхто не ведае. Я тэрмінова запрашу яго асабістую справу, а пакуль няхай Лібель дзейнічае. Няхай улічыць: калі ён не знойдзе Шварцбрука, фронту яму не мінаваць!

Мельцар, які збіраўся ісці, спыніўся: цяпер ён адчуваў сябе больш упэўнена.

— Я не хацеў бы, пан оберштурмбанфюрэр, нерваваць цяпер нашага афіцэра. Ён і сам дастаткова ўсхваляваны. Я чую гэта па яго голасу. Лібель надзвычай стаpанны чалавек.

— Дзе ён цяпер, гэты Лібель?

— На станцыі Зосен.

— Але ж цяпер палавіна трэцяга! Добра, я сам пазваню туды.

Ваенны камендант станцыі Зосен, пачуўшы, што з ім гаворыць оберштурмбанфюрэр службы СД, пераклаў трубку з рукі ў руку.

— Гэтага мне яшчэ толькі не хапала, — сказаў ён убок. —Ведаеце, пан оберштурмбанфюрэр, гэты афіцэр звяртаўся да мяне за спісам забітых, зусім правільна, здаецца, Лібель. Слухаюся, акажам яму поўнае садзейнічанне, слухаюся.

Ён павесіў трубку і глянуў у акно. Ды вось ён, гэты обер-лейтэнант, блукае па пероне сярод пасажыраў разбітага экспрэса.

Камендант надзеў шапку і выйшаў на перон. Нахіліўшыся да самага вуха Лібеля, ён сказаў:

— Чым бы я мог дапамагчы вам, пан обер-лейтэнант? Мне толькі што званілі з СД.

Лібель хутка павярнуўся.

— Дапамагчы? Калі ласка, у мяне яшчэ няма поўнага спісу раненых.

— У мяне яго таксама няма, пан обер-лейтэнант.

— Але, мяркую, вы хаця б ведаеце, у якія шпіталі яны накіраваны?

— Зразумела.

— Затым мне патрэбен кандуктар чацвёртага вагона.

— Усе кандуктары тут, у начальніка станцыі. Пойдзем. — Па дарозе камендант разглядаў афіцэра, які ішоў з ім. „Мабыць, з СД ці з абвера". Прыгожы валявы твар, скандынаўскі арліны нос, стройная фігура спартсмена. Тып сапраўднага арыйца. З выгляду гадоў трыццаць - трыццаць пяць. У шэрых вачах яго камендант убачыў вострую трывогу.

ТРЫБУНА чытачоў

СІМПАТЫЧНАЯ ВЁСКА СЛУЧАНКА

У Случанку ў кожную пару года напэўна даедзеце. А яно і варта, і не цяжка. Трэба толькі павярнуць з шашы на тракт на „Каралёўшчыну" (Каралёвае Стойла), а там за пераездам праз вузкакалейку накіравацца налева. Зрэшты, дарога сама пакажа. Яна вядзе проста ў Случанку. Ды якая гэта дарога! Беласток пазайздросціў бы! Скромна выглядае пры ёй салідны каралеўскі тракт.

— Сабе ж рабілі! — здзіўлена адказваюць бацька ды сын Тарасевічы на маё пытанне. Случанка ў наваколлі вядомая. Вядомая, як дружная вёска! Што яны там не рабілі, і заўсёды разам! Нават на забаву ў Гарадок калі ідуць, дык адразу разам паўвёскі.

Самі жыхары вёскі дружна ўключаюцца ў конкурс „Беластоцкая вёска — гаспадарная і культурная". Пакуль не атрымалі вялікай узнагароды, але рук не складаюць і не зложаць. Хопіць толькі да іх заехаць, глянуць на роўныя плоцікі, стройныя хаты, на ўвесь вясковы парадак, і адразу ведаеш, што свайго апошняга слова Случанка яшчэ не сказала.

Го-го! Яны ў Случанцы не раз яшчэ пакажуць сябе. Не дарма — Случанка вёска дружная.

Ларс, Беластоцкі павет

* * *

За акном расце бяроза,
так, як лялечка, стаіць,
Яна стройная, прыгожа
і лісточкамі шуміць.

Сонца грэе, прыпякае,
святло сыпле на яе,
а бяроза ўсё спявае,
песеньку пра шчасце.

Вясна светам заўладала
і бушуе над зямлёй,
а яна, як каралева,
стаіць з узнятай галавой.

І шпакі днём прылятаюць
да бярозы маладой,
і рамансы ёй спяваюць
пра каханне, пра сваё.

Ночкай месяц серабрысты
над зямлёю праплывае
і святла свой сноп празрысты
з гары спусціць на яе.

Летам ветрык загуляе,
ўсё паветра ўскалыхне,
ўсю прыроду прывітае
і бярозкі не міне.

І стаіць яна вясёлай,
аглядае шыр палёў
Вельмі добра жыць на свеце,
калі мае хтось сяброў...

Міхась Шаховіч,
Варшава

— Вы некага шукаеце, пан обер-лейтэнант? — нарэшце, спытаў ён, не здолеўшы ўтаіць цікаўнасці.

Шэрыя вочы ва ўпор зірнулі на каменданта.

— Так, знік родзіч адной вельмі важнай асобы. Вельмі важнай! — дадаў обер-лейтэнант.

Сказана гэта было такім тонам, што ў каменданта пахаладзела спіна.

Кандуктар чацвёртага вагона аказаўся невысокім старым са старамоднымі сівымі вусамі, якія тырчалі ў бакі пікамі.

— У пятым купэ? — перапытаў ён. — У пятым купэ... кандуктар пакратаў свае вусны. — У мяне цудоўная памяць, нягледзячы на ўзрост. У пятым купэ... Гэта дзе ехаў высокі чорны капітан? Я добра памятаю, ён нікуды не выходзіў ад самага Дрэздэна. А з ім двое цывільных. Пастойце... аднаго з гэтых цывільных раніла на насыпе, гэта пажылы пан у клятчастым паліто, яго адправілі ў шпіталь з першай партыяй.

— А капітан? — спытаў Лібель.

— Капітан, па-мойму, ён... не, я баюся сказаць вам дакладна, у той жа момант, вы самі разумееце. Я не памятаю, куды падзеўся капітан. Але мне здаецца, ён не быў ранены і паехаў на спадарожнай машыне.

Лібель падзякаваў старому. Пры садзейнічанні каменданта Лібелю няцяжка было высветліць, куды накіравана першая партыя раненых. **(Працяг будзе)**

Няхай жыве ашчаднасць у Семяноўцы!

1 верасня 1972 года быў аб'яўлены міжшкольны конкурс „Сёння ашчаджаем у СКО — заўтра ў ПКО". Конкурс закончыўся. Удзел у конкурсе прыняло 225 школ (як на ўсё ваяводства — нямнога).

Камісія прызнала найлепшым па ашчаднасці школам памятныя значкі. А вось найлепшыя: школа № 20 у Беластоку, № 8 у Беластоку, школа ў Семяноўцы Гайнаўскага павету і школа № 4 у Ломжы.

19 школ атрымалі дыпломы. Вучні з узнагароджаных школ атрымаюць рэчавыя ўзнагароды на суму 17.742 зл.

Таксама найлепшым апекунам і настаўнікам, найбольш заслужаным у развіцці ашчаднасці, ПКО прызнала ўзнагароды.

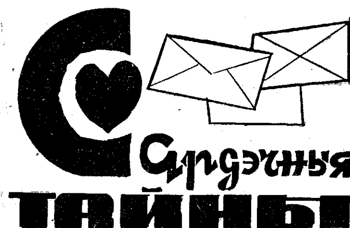
Хочам падкрэсліць з вялікай прыемнасцю факт, што сярод узнагароджаных школ знайшлася адна вясковая школа — у Семяноўцы. Няхай жыве ашчаднасць у Семяноўцы! (вл)

ЛЮДЗІ-САМІ САБЕ

У Грэдалях насупраць бюро сельскагаспадарчага гуртка вясной гэтага года дарога была некалькі дзён немажлівай для якога-небудзь праезду. Некалькі самаходаў загразлі ў балоце. Трэба было выцягваць трактарамі.

Моладзь ЗСМВ і добраахвотная пажарная каманда з вёскі тады ўзяліся за найгоршы кусок дарогі, каля 300 метраў. Працавала 40 асоб, аддаючы на гэта ўвесь свой вольны час у нядзелю. Балота знікла.

Так! Трэба жыць і працаваць у калектыве, тады і вынікі нашай працы будуць добрыя. **Наглядальнік**

Дарагое „Сэрцайка"!

Зімой мінулага года мне споўнілася 18 год, і зараз жа я выйшла замуж. Але хай чытачы не падумаюць, што мо пішу аб гэтым, каб пахваліцца, што так молада я выйшла замуж? О не! Хаця я яшчэ мала была замужняй, але, як кажуць, ужо нажылася! Хачу асцерагчы маладых дзяўчат ад непрадуманага замужаства. З Валодзем, маім мужам, пазнаёмілася я на вечарыне ў нашым мястэчку Б. Гулялі мы з ім цэлы вечар. Правёў мяне дамоў. Пасля яшчэ некалькі разоў прыйшоў да мяне, і мы падалі на запісы. Неўзабаве адгулялі вяселле. Жывем у маленькай нанятай кватэры. Перад вяселлем я працавала і вучылася ў вячэрняй школе. Пасля вяселля працу я кінула, так хацеў муж. Сказаў, што хопіць яго заробкаў і я не мушу працаваць. Але ўжо цяпер бачу, як дрэнна я зрабіла, заробкі яго невялікія і кваліфікацый ніякіх ён не мае. Ужо цяпер цяжка звязаць канец з канцом. Да таго загадаў катэгарычна, каб я пакінула школу, бо ён вельмі зайздросны і не любіць, калі мяне няма дома. Я са школы вяртаюся вечарам, і тады пачынаецца сварка. Ён такі задзёрны, што чапляецца абы-чаго. Нядаўна, калі я вярнулася са школы, ён моцна мяне пабіў. Я ноччу ўцякла да бацькоў. На шчасце жывуць яны недалёка. Калі я на другі дзень вярнулася, Валодзя выгнаў мяне з хаты. Сказаў, што не ўпусціць, пакуль не паслухаю яго і не кіну школы. Я ўжо зрабіла б гэтак, бо ўжо досыць маю гэтых сварак, але паўстрымоўваюць мяне бацькі. Маці кажа, каб я развялася з Валодзем, пакуль яшчэ не позна, бо і так жыцця не будзе.

Што ты, „Сэрцайка", на гэта?

Валя з Б.

Сапраўды папала рыба ў сець! І вылезці з яе не так лёгка. І хіба бацькі твае маюць рацыю, гаворачы, каб пакінула ты Валодзю. Зрабіла ты вялікую памылку, кідаючы працу, але не рабі другой — не кідай школы. Гэты неразумны і задзёрны чалавек знойдзе сотню іншых прычын, калі захоча да цябе прычапіцца. Цяжка тут спадзявацца лепшай будучыні, калі ўжо цяпер ён здзекаецца над табою. Ты яшчэ маладая, закончыш школу, знойдзеш працу і напэўна спаткаеш чалавека, з якім уложыш сваё жыццё. **„Сэрцайка"**

ПРА ТЭАТР ЛЯЛЕК

Беластоцкі тэатр лялек у гэтым годзе святкуе патройную ўрачыстасць. Першая — ад 25 да 28 чэрвеня ў Беластоку адбудзецца II Агульнапольскі конкурс салістаў тэатраў лялек. Другое здарэнне — гэта тое, што ў чэрвені „Рух" і Ваяводскае праўленне ЗСМВ арганізуюць у клубах „Рух" III ваяводскі агляд лялькавых тэатраў ваяводства.

У верасні беластоцкі тэатр лялек „Свершч" будзе святкаваць юбілей XX-годдзя, на які прыедуць тэатры лялек з Варны (Балгарыя) і Каўнаса (Літоўская ССР). **(вл)**

КАРЫСНАЯ РАБОТА

Па ініцыятыве праўлення сельгасгуртка ў вёсцы Грабавец Гайнаўскага павету адбыўся нядаўна грамадскі чын.

За вёскай калісьці сяляне хавалі бульбу і ўсюды тут зямля парыта. Доўгі час гэтае поле, каля 2 гектараў, нікому не давала ніякай карысці. Сяляне вёскі рашылі заняцца гэтым, разраўняць зямлю і выкарыстаць месца для машын з мясцовага сельскагаспадарчага гуртка.

Два разы ўсе жыхары ў рамках грамадскага чына працавалі, раўнялі і засыпалі, чысцілі ўсе бульбяныя ямы. Цяпер тут пастаўлены ўсе машыны і прылады грабавецкага сельгасгуртка.

Хочацца адзначыць, што найбольш энергіі і ініцыятывы прысвяціў гэтай карыснай для вёскі працы член праўлення сельскагаспадарчага гуртка Рыгор Рута.

Мікалай Панфілюк
фота аўтара

Грабавецкія людзі на хвіліну перад працай.

Была гадзіна 22-ая, калі загарэўся будынак Мікалая Нікіцюка, сына Трыфана ў Кожыне. У выніку пажару згарэлі тры хаты і 5 гаспадарчых будынкаў (яшчэ будынкі яго суседзяў — Максіма Раманюка і Андрэя Данілюка). Страты на 300.000 зл.

Майскім днём у гарадку Мілейчыцы разгуляўся страшны пажар. Згарэла 26 будынкаў, частка з жывёлай. Страты маюць 10 гаспадароў на суму 600.000. А прычына? Дарослая асоба закінула агонь.

Таксама днём, у вёсцы Баратынкі Рускі малыя дзеці курылі папяросы, а быў моцны вецер. Пажар хутка захапіў 53 драўляныя будынкі разам з жывёлай. Усё згарэла. 28 гаспадароў страцілі будынкі і дабытак. А страты лічацца на 1.750.000 зл.

У Беластоку на вуліцы Палескай матацыкліст ударыў 6-гадовага Андрэя. Цяжка параненага малога завезлі ў бальніцу, а матацыкліст, які зрабіў гэтае злачынства, нават не затрымаўся, а ўцёк і да гэтуль не ўдалося яго злавіць.

Таксама ў Сідры ў Сакольскім павеце матацыкліст Ян Шымуль матацыклам параніў 4-гадовае дзіця, якое нечакана ўбегла на дарогу.

НАША ПОШТА

Нестар Перавой — аўтар цікавай інфармацыі „Зялёнае багацце". Вы пішаце: „15 год таму назад... гаспадыняй гэтага поля была пані Старасцінская," якая распрадала парцэлі людзям. Ці вы не памыліліся, колькі год таму назад гэта магло быць? Хуценька адкажыце, бо мы хочам надрукаваць вашу інфармацыю.

Корх Мікалай, Чэхі Арлянскія. Здымак да інфармацыі „Млодзян" у ніякім выпадку ў газеце не выйдзе. Ён, як кажуць прафесіяналы, нявостры. Вышлем яго вам у бліжэйшы час.

К. Т., Белавежа. Ці высылаць здымкі? Ясна, што высылаць, пры ўмове, што яны будуць падыходзіць для газеты. Інфармацыі таксама паступова будзем друкаваць. І яшчэ адно, чырванеў ад сораму — так добра пішаш па-беларуску, а не робіш гэтага ў сваіх інфармацыях. Ведай на ўсё жыццё, што пераклад — гэта не арыгінал. „Зорка" цешыцца, што пра гэта ты не забываеш і ўжо пішаш.

Сябра **Грыцук** — Ташкент. Верш у скарачэнні надрукуем у „Парнасіку". А мо вы прыслалі б кароткія інфармацыі з месца свайго пражывання?

КІНО

ГАЙНАЎСКІ ПАВЕТ

Кляшчэлі
„Los Golfos" (hiszp) 19—20, „Czarodziej Fablo" (franc.) 21—22, „Na krawędzi" (polski) 23—24.

Нараўка
„Czym mogę służyć" (czeski), „Gniewna podróż" (bułgar.) 20—24.

Нарва
„Kopernik" (polski), „Zawiadowca" (radziecki), 20—24.

Чыжы
„Śledztwo w sprawie obywatela poza wszelkim podejrzeniem" (włoski), „Początek nowego świata" (rumun.), 20—24.

Арэшкава
„Przygody psa Cywila" (polski), „Milion lat przed naszą erą" (czeski), 20—24.

БЕЛЬСКІ ПАВЕТ

Орля
„24 godziny z życia kobiety" (franc.), „Małżonkowie roku II-go" (rumuń.), 20—24.

Райск
„Kajtek i nowy braciszek" (węgier.), „Poszukiwanie" (hiszp.), 20—24.

САКОЛЬСКІ ПАВЕТ

Шудзялава
„Bez wyraźnych motywów" (franc.), „Księżniczka Czardasza" (węgierski), 20—24.

Янаў
„Na krawędzi", (polski), 21—24.

СЯМЯЦІЦКІ ПАВЕТ

Нурэц
„Małżeństwo" (franc.), 19—20, „Szklana kula" (polski), 21—22, „Pippi" (węgier.), 23—24.

Мельнік
„Eroica" (polski), 19—20, „Dziewczyna na miotle" (czeski), 21—22, „Ocalenie" (polski), 23—24.

Мілейчыцы
„Zjazd rodzinny" (węgier.), 19—20, „Walter broni Sarajewa" (jugosł.), 21—22, „Z tamtej strony tęczy" (polski), 23—24.

ДУБРОЎСКІ ПАВЕТ

Сухаволя
„Oskarżeni o zabójstwo" (radz.), „Uciekaj i daj się złapać" (polski), 20—24.

Новы Двор
„Najlepsza kobieta mojego życia" (czeski), „Sokoły" (węgier.), 20—24.

Ніва

Organ Zarządu Głównego Białoruskiego Towarzystwa Społeczno-Kulturalnego. Wydawca: Białostockie Wydawnictwo Prasowe RSW „Prasa-Książka-Ruch". Redaguje Kolegium. Adres Redakcji: Białystok, ul. Wesołowskiego 1. Numer przy przesyłkach pocztowych: Redakcja tygodnika „Niwa", Skr. poczt. 281, 15-950 Białystok. Telefony: Redaktor Naczelny i Sekretarz Redakcji 2-10-33, publicyści 2-32-41 do 45 (centrala). Cena prenumeraty krajowej: rocznie: 28,80 zł, półrocznie: 14,40 zł, kwartalnie: 7,20 zł. Prenumeraty przyjmowane są do dnia 10 każdego miesiąca poprzedzającego okres prenumeraty. Prenumeraty na kraj dla czytelników indywidualnych przyjmują Urzędy Pocztowe oraz listonosze. Można również wpłaty na prenumeratę indywidualną dokonywać na konto I Oddziału Rejonowego „Ruch" w Białymstoku 150-6-161 NBP I OM Białystok. Na odwrocie blankietu należy podać okres prenumeraty i tytuł zamawianego pisma. Wszystkie instytucje państwowe i społeczne w miastach, zamawiają prenumeratę wyłącznie za pośrednictwem Oddziałów i Delegatur RSW „Prasa-Książka-Ruch". Pozostałe — mające siedzibę na wsi lub w innych miejscowościach, w których nie ma Oddziałów i Delegatur zamawiają prenumeratę za pośrednictwem Urzędów Pocztowych. Prenumeratę na zagranicę przyjmuje: RSW „Prasa-Książka-Ruch", Biuro Kolportażu Wydawnictw Zagranicznych, Wronia 23, 00-840 Warszawa. Konto PKO Nr 1-6-100024. Cena prenumeraty dla zagranicy jest wyższa od prenumeraty krajowej o 40 proc.

BZGraf. Nakład 8237 K-1

МОДА ВІНАВАТА

Вось вы ўсё кпіце з нашых доўгіх валасоў, „хіпі“ абзываеце. А ведаеце колькі нам з імі гора?

Я таксама, калі пазалетась яшчэ ў школе вучыўся, быў не супраць параганаць з валасацікаў. А цяпер трымаю язык за зубамі, бо сам апынуўся ў іхняй скуры. Давялося адпусціць грыву...

Людзі на мяне глядзяць, як на нейкага выкапня, а я ім у твар не гляджу. Убяру галаву ў плечы, ды і шыбую па праспекту. Хоць ніякавата, але затое модна!

Памяркуйце самі: раней, бывала, прыйду на танцпляцоўку і аж сорам бярэ... Адзін я, ды яшчэ некалькі небаракаў — з кароткімі прычоскамі. Астатнія ж усе такія валасатыя, што хоць бяры ды косы заплятай. Паміж іх я выглядаў белай варонай. Дзяўчаты, дык тыя аж млеюць за валасатымі, а на мяне — ніякай увагі.

Не! — сказаў я сабе аднойчы. — Хопіць, чым я горшы за іншых? І адрасціў валасы. І вось вынік: цяпер мяне прызнаюць і на танцах, і ў парку, і на вуліцы. Хто ведае, мо самым лахматым стаў бы сярод лахмачоў, калі б не павестка. Выклікалі ў ваенкамат і пагалілі. А на службу чамусьці не ўзялі.

З таго часу я зноў гарую. Сяджу цяпер дома, нікуды не выходжу — сорамна. Хто паверыць, што гэта мяне ў ваенкамаце пастрыглі? Хутчэй за ўсё скажуць: у міліцыі.

Дарослыя, якія мяне добра ведаюць, гавораць, што я, нарэшце, узяўся за розум, на чалавека стаў падобны. Для іх я стаў чалавекам. А для „сваіх“? Перасталі прызнаваць мяне, насміхаюцца. Я вырашыў выправіць становішча: зноў валасы адрошчваю... А што зробіш? Мода ёсць мода, і трэба за ёй патрапляць.

Міхась Пражэнік

ДЗЕ ДУМКІ З'ЯУЛЯЮЦЦА

Бацька сварыцца з сынам:
— У цябе заўсёды толькі дурныя думкі!
Сын маўчыць.
— Ты безгаловы!.. — не сціхае бацька.
— Э, не! — запярэчыў сын. — А дзе ж, па-твойму, тады тыя думкі з'яўляюцца?

НЕ САМА

У суседнюю вёску да старшага брата прыехаў у госці меншы з усёй сваёй сям'ёй.

— А як жа вы маці самую пакінулі? — спытаў старшы брат.

— Ды чаму ж самую? Там з ёю трое парасят, дзесяць індыкоў і трохмесячны ўнук.

Дзядзечка, вы забыліся рухавік паставіць!!!

Чаго ў спорце не бывае!

НІЎКА

Пазаведамасны кантроль.

ЗВЫШБЛІЗАРУКАСЦЬ

Сустрэліся на вуліцы дзве даўнія сяброўкі. Адна пытае:

— Лілечка! Бадай, з самага заканчэння універсітэта мы з табою не бачыліся. Ну, што ў цябе новага?

А тая фанабэрыста паглядзела на сяброўку і адказвае:

— Вось дзе звышблізарукасць! Хіба не бачыш? Пацеркі ў мяне новыя.

ЗРАЗУМЕЎ

— Цяжкавата жыць на стыпендыю.

— А я табе што казаў — не мучайся, не цягні на стыпендыю.

ГУМАР З ...

ДОБРАЯ ДУМКА

Ведаеш, сват, добрая думка прыйшла мне ў галаву.

— Ну?

— Я вычытаў у газеце, што ёсць нейкая мазь на ўзрост валасоў...

— Куплю і буду мазаць сваю світку. Як вырастуць на ёй валасы, будзе з світкі кажух.

МІНІВЕРШЫ

НЕСУМЛЕННЫ ПРАДАВЕЦ І АЎТАМАТ

Між прадаўцом і аўтаматам
Ёсць розніца малая:
Апошні рэшты хоць не дасць,
Але і не аблае.

АДНАДУМЦЫ

Крот з чарвяком прыйшлі да згоды,
Што сонца ўсім прыносіць шкоду.

П. Шыбут

— Ведаеш, у чым розніца паміж намі і машынай? Яна думае.

...Ён так не любіў субяседнікаў, што не дазваляў нават загаварыць свайму сумленню.

...Ён меў доўгія рукі і жыў на шырокую нагу.

ПЕРАСТАРАЎСЯ

— Сынок, я пайду ў сад, адпачну пад грушаю, — сказаў бацька сыну. — Калі хто будзе званіць па тэлефоне, скажы, што мяне няма дома.

Праз некаторы час сын разбудзіў бацьку:

— Тата, цябе да тэлефона клічуць.

— Я ж прасіў, каб ты сказаў, што мяне дома няма!

— Я і сказаў, што цябе дома няма, што ты адпачываеш у садзе пад грушаю.

ХТО КАГО

Начальнік сакратаршы:

— Калі вы пазванілі маёй жонцы і сказалі, што я затрымаюся дапозна на рабоце, як яна адрэагіравала?

Сакратарша:

— Яна сказала: „Ці магу я цвёрда на гэта разлічваць?“.

МІНІБАЙКІ

НЕ ПЕРАГІНАЦЬ

У лесе Мядзведзь расхістваў бярозку. Убачылі Асёл з Бараном:

— Што ты робіш?

— Хачу выламаць палку — нешта закульгаў.

— Прымі і нас у кампанію — паможам!

У кампаніі работа ідзе спарней. Супольна выламалі палку. А разыходзіцца не хочацца.

Тут Асёл і сцяміў:

— Давайце, браткі, сагнем гэту палку ў дугу.

— Што ў дугу! — крычыць Баран. — У кола!

— Якое там кола! — гаворыць Мядзведзь. — У спіраль.

І пачалі ўсёй кампаніяй гнуць палку. А палка была з дпума канцамі. Разагнулася — ды так, што ўся кампанія закульгала.

А якая ж харошая была кампанія, пакуль не перагнулі палку.

М. Азаў, У. Ціхвінскі

ПЕСНІ ПА ЗАЯЎКАХ

Па просьбе Веры Карпюк з Бялявіч Беластоцкага павету змяшчаем песню

URALSKA JARZĘBINA

Zapadł cichy wieczór,
już ucichł wiatru wiew,
gdzieś z oddali płynie
harmonii tęskny śpiew.
Biegnę wąską dróżką
co pośród gór się pnie,
tam pod jarzębiną
dwóch chłopców czeka mnie.

Jarzębino czerwona, któremu serce dać?
Jarzębino czerwona, biednemu sercu radź.

Jeden — dzielny tokarz,
a drugi — kowal zuch.
Cóż mam biedna robić?
Podoba mi się dwóch.
Obaj tacy mili —
i każdy dzielny druh.
Droga jarzębino,
którego wybrać — mów!

Jarzębino czerwona, któremu serce dać?
Jarzębino czerwona, biednemu sercu radź.

Tylko jarzębina
poradzić może mi.
Ja — nie mogę wybrać,
choć myślę tyle dni.
Przeszła wiosna, lato,
Już jesień złotem lśni,
już się ze mnie śmieją
dziewczęta z całej wsi.

Jarzębino czerwona, któremu serce dać?
Jarzębino czerwona, biednemu sercu radź.

ПРАСЛЕДУЕ ВАЎКА

— Куды гэта ты бяжыш? — спыталі паляўнічага.

— Гэ-гэта я за ва-ваўком ганюся.

— А дзе ж ён?

— Ды-ды кры-крыху а-адстаў...

ЧЫМ ЖЫВЕ?

Спытала жонка мужа:

— Чаму ты цэлымі днямі не прыходзіш дамоў паесці? Чым ты толькі жывеш?

— Закускаю перабіваюся! — скромна адказаў муж.

КУР'ЁЗЫ

ПАЯДЫНАК ПА-САКАЙСКУ

Племя сакаяў, што жыве на паўвыспе Малака, барацца... паўлінімі пер'ямі.

Па сігнале секунданта сапернікі са „зброяй“ у руках выходзяць у цэнтр кола дыяметрам трох метраў і пачынаюць казытаць адзін другога. Пераможаным лічыцца той, хто першы не вытрымае казытання і выбухне смехам.

НЕЗВЫЧАЙНЫ КАНТРАКТ

Загадчык адной з натарыяльных кантор невялікага бразільскага горада Рэсіфі сумаваў: на працягу рабочага дня былі ўсяго два наведвальнікі, ды і гарачыня не схіляла да актыўнай дзейнасці... І вось, калі сонная цішыня кабінета, здавалася, зусім пагльнула яго гаспадара, дзверы са скрыпам адчыніліся. На парозе з'явілася бабуля, бадзёра ведучы за руку паважанага сеньёра. „Заявшчанне напэўна выраншылі перапісаць“, — ляніва падумаў загадчык. Але ён памыляўся...

Бабуля ў імгненне вока апынулася ля стала, рашуча заявіла, што яна, ураджэнка Марыя Маргарыта да Сілва, вырашыла стаць жонкай яго (энергічны жэст у бок пажылога сеньёра), ураджэнца Хасэ Інасіо. Калі загадчык зазірнуў у пашпарты будучых „маладых“, ён быў узрушаны: нявеста, мяркуючы па дакументах, 10 студзеня споўнілася... 100 гадоў. Як казаць быў, праўда, некалькі маладзейшы — яму было „ўсяго“ 72 гады. Уволю палюбаваўшыся зробленым эфектам, бабуля памяркоўна растлумачыла, што яна знаёма са сваім будучым мужам ужо сорак гадоў. На міжвольнае пытанне загадчыка канторы: „А што вы раней думалі?“ яна ніколькі не збянтэжыўшыся, адказала: „Я чакала, калі ён пасталее, ведаючы, што з гадамі гэта часам здараецца“.

МІЖ НАМІ

Велічыню пустога месца вызначае акружэнне.